

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

“Regionun sülh gündəliyi üçün yaxşı imkanlar var”

Regionda baş vermiş son hadisələr Ermənistanın Azərbaycana qarşı 30 ilə yaxın davam etmiş işğalı və hərbi təcavüzü kontekstində nəzərdən keçirilməlidir. Bu işğal və təcavüzün nəticələrinə baxılmadan regionun gələcəyi ilə bağlı baxışların irəli sürülməsi düzgün yanaşma olmaz.

Prezident İlham Əliyev bunu noyabrın 13-də ATƏT Parlament Assambleyasının prezidenti Pia Kauma ilə görüşdə deyib. Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Cənubi Qafqaz regionunda artıq yeni reallıqlar yaranıb. Ermənistan Azərbaycan torpaqlarının işğalını əbədləşdirməyə çalışırdı. İşğal dövründə həyata keçirilmiş vasitəçilik missiyaları tamamilə uğursuz olub, işğal və təcavüzün nəticələrini aradan qaldırmayıb.

Artıq bu məsələlərin keçmişdə qaldığını deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, hazırda regionun sülh gündəliyi üçün çox yaxşı imkanlar var. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra sülh müqaviləsi və onun əsasını təşkil edən prinsiplər təşəbbüsü ilə də məhz Azərbaycan çıxış edib. Azərbaycan Cənubi Qafqazda davamlı sülhün tərəfdarıdır və regional sülh gündəliyini, Ermənistanla münasibətlərin normallaşdırılmasını və sülh müqaviləsinin imzalanmasını dəstəkləyir.

Prezident eyni zamanda diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan birgə yaşayış və geri qayıtma hüququ ilə əlaqədar aydın və şəffaf proqramı təqdim etsə də, azərbaycanlıların Ermənistana geri qayıdışı ilə bağlı geri qayıtma hüququnu Ermənistan inkar edir və bununla əlaqədar olaraq hər hansı bir baxış ortaya qoymayıb.

Görüşdə qeyd olunub ki, ATƏT Parlament Assambleyası Ermənistan və Azərbaycan nümayəndə heyətləri arasında etimadın qurulması baxımından səmərəli platforma ola bilər.

2024-cü ilin büdcəsi birinci oxunuşdan keçib

Noyabrın 14-də Milli Məclisin plenar iclasında “Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb.

Qeyd edək ki, qanun layihəsində Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsinin gəlirləri 34 173 000,0 min manat, xərcləri 36 763 000,0 min manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 33 399 895,0 min manat, yerli gəlirləri 773 105,0 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 35 980 547,0 min manat, yerli xərcləri 782 453,0 min manat) məbləğində nəzərdə tutulur.

2024-cü il üçün icmal büdcənin gəlirləri isə 38 milyard 998 milyon manat, xərcləri 42 milyard 376 milyon manat, kəsiri isə 3 milyard 379 milyon manat həcmində proqnozlaşdırılır.

Qanun layihəsi müzakirələrdən sonra səsverməyə çıxarılaraq birinci oxunuşda qəbul edilib.

32 ölkədən filmlər “Qızıl nar” uğrunda yarışır

Xəbər verdiyimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Kino Agentliyinin rəsmi tərəfdaşlığı ilə 10-15 noyabr tarixlərində XIV Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı (BBQFF) keçirilir.

Gənc Kinematograflar Mərkəzinin təsis etdiyi ənənəvi festival Nizami Kino Mərkəzi, “Azərbaycanfilm” kinostudiyası, Dövlət Film Fondu, “British Council”, Azərbaycan Prodüserlər Gildiyası və Yunus Əmrə İnstitutunun dəstəyi ilə gerçəkləşir.

Noyabrın 10-da Nizami Kino Mərkəzində festivalın açılış mərasimi olub.

BBQFF-nin direktoru, Gənc Kinematograflar Mərkəzinin rəhbəri Fehruz Şamiyev festival haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, builki festivala 78 ölkədən 704 film təqdim olunub. Seçim komissiyasının qərarına əsasən, 32 ölkəni təmsil edən 42 film festivalın beynəlxalq, 17 film “Asiya istedadları” müsabiqələrində, 26 film isə yerli müsabiqədə iştirak hüququ qazanıb. Filmlər festivalının əsas mükafatı – “Qızıl nar” uğrunda yarışacaqlar. Mobil telefonla çəkilən filmlərdən ibarət “Cinemobil” müsabiqəsində isə 3 film yer alıb.

davamı səh. 8-də

Qardaşlığımız təməlindəki ortaq mədəniyyətimizlə güclüdür

Mədəniyyət nazirinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Türkiyəyə səfəri

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Adil Kərimlinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti noyabrın 13-də Türkiyə Cümhuriyyətinə səfər edib. Səfər çərçivəsində 13-14 noyabr tarixlərində Ankarada bir sıra görüş və tədbirlər keçirilib.

Noyabrın 13-də nazir Adil Kərimli Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy ilə görüşüb.

Söhbət zamanı iki ölkə arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələrin inkişafından məmnunluq bildirilib. Qeyd olunub ki, dövlət başçılarımız arasında olan dostluq və qardaşlıq münasibətləri ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əlaqələrin inkişafında müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Eyni zamanda əlaqələrimizin yüksək səviyyəsi ortaq türk mədəniyyətinin dünyada tanınmasına da öz töhfəsini verir.

Görüşdə “Şuşa – Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” ili çərçivəsində keçirilən tədbirlər, xüsusən bu ilin 13-14 oktyabr tarixlərində Şuşada gerçəkləşən I Türk Dünyası Mədəniyyət Forumunun əhəmiyyəti qeyd edilib. Bildirilib ki, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət başçılarının görüşündə də bu forumun önəmi qeyd olunub.

Birgə mədəni tədbirlərin keçirilməsi, qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin təşkili, eyni zamanda Prezident İlham Əliyevin 6 oktyabr 2023-cü il tarixli sərəncamı ilə Türkiyədəki səfirliyimizin nəzdində yaradılan Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin gələcək fəaliyyətinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Mədəni əlaqələrdə yeni səhifə açılacaq

Azərbaycan ilə Türkiyənin mədəni əlaqələrini daha da dərinləşdirəcək yeni bir addım atılıb. Noyabrın 13-də Ankarada “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığa dair Saziş” imzalanıb.

Sənədi Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli və Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy imzalayıblar.

Sənəddə iki ölkə arasında mədəniyyətin müxtəlif sahələrində təbliğatın təşviqi, qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin, müxtəlif mədəni tədbirlərin keçirilməsi, ədəbiyyat, təsviri və tətbiqi incəsənət, musiqi, film festivalları, müsabiqə və konfranslarda iştirakla bağlı müddəalar yer alıb. Sazişdə qeyri-maddi mədəni irs, eləcə də iki ölkənin muzey və kitabxanaları arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi kimi məsələlər də öz əksini tapıb.

davamı səh. 2-də

Uşaq incəsənət Festivalının qalibləri mükafatlandırılıb

Müstəqillik dövrünün ən böyük sənət yarışması başa çatdı

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi və Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkilatlığı, “BP Azerbaijan” şirkətinin baş sponsorluğu ilə keçirilən Uşaq İncəsənət Festivalına (UIF) yekun vurulub.

Noyabrın 13-də Heydər Əliyev Mərkəzində festivalın bağlanışı və qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib.

Əvvəlcə Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı nəzdində fəaliyyət göstərən “Oyuq” teatr-studiya-sının təqdimatında Ş.Perronun “Qırmızıpapaq” əsəri əsasında səhnələşdirilən eyniadlı tamaşa (rejissor S.Haqverdiyeva) nümayiş olunub. Eyni zamanda teatr-studiyanın və F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının əməkdaşları tərəfindən ustad dərsləri keçirilib.

Sonra Heydər Əliyev Mərkəzinin direktorunun birinci müavini Fərhan Novruzov, elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsəni, Mədəniyyət Nazirliyi Aparatının rəhbəri Xanlar Ağalarov, “BP” şirkətinin Xəzər regionunda xarici əlaqələr və kommunikasiya üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyli məkanda nümayiş etdirilən rəsm, bədii sənətkarlıq nümunələri, suvenirlər, zərgərlik və keramika məmulatlarından ibarət sərgi ilə tanış olublar.

davamı səh. 2-də

Kitabla görüş hər zaman bayramdır

Paytaxtımız növbəti beynəlxalq kitab bayramına ev sahibliyi edir. 2009-cu ildə əsas qoyulan Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi 9-cu dəfə kitabla bağlı və kitaba bağlı olan hər kəsi – nəşrləri, yazarları, kitabın çapı, yayımı ilə məşğul olan fəasiatları, kitabxanaları, bu sahədə aidiyyəti dövlət qurumları, ən nəhayət, oxucuları bir araya gətirib.

Noyabrın 11-də Bakı Ekspo Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatlığı ilə IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisinin açılışı keçirildi.

Açılış mərasimində elm adamları, səfirlər, millət vəkilləri, tanınmış mədəniyyət və ədəbiyyat nümayəndələri iştirak edirdilər.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli qonaqları salamlayaraq diqqətə çatdırdı ki, 9-cu sərgi Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunub. Ulu öndər hər zaman kitab, kitab sənayesinin inkişafına böyük diqqət göstərmiş. Dahi siyasətçi oxu mədəniyyətini, nəşriyyat işinin inkişafını hər zaman öz qayğısı ilə əhatə edib.

Bildirildi ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizdə ədəbiyyat sahəsinə, yazarlara, kitab sənayesi, bütövlükdə nəşriyyat sahəsinin inkişafına ciddi dəstək verilir. Kağız idxalının və istehsalının ƏDV-dən azad olunması, eləcə də hər il bir sıra ölkələrdə Azərbaycanın kitab mədəniyyətinin təbliğinə şərait yaradılması bu diqqətin təzahürüdür.

davamı səh. 3-də

Hər hansı qeyri-dost hərəkət adekvat cavablandırılacaq

Noyabrın 13-də Avropa İttifaqının (AI) xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Cezep Borel tərəfindən Brüsseldə Xarici Əlaqələr Şurasının iclasından sonra keçirilən mətbuat konfransında Azərbaycan əleyhinə səsləndirilmiş, regiondakı realıqları qəsdən təhrif edən ittihamlar tamamilə qeyri-adekvat və qəbul edilməzdir.

Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin (XIN) Cezep Borelin Azərbaycan əleyhinə əsaslı ittihamları ilə bağlı şərhində bildirilib.

Qeyd edilib ki, Avropa İttifaqının 30 ilə yaxın müddətdə ölkəmizin suveren ərazilərinin Ermənistan tərəfindən hərbi təcavüzə məruz qalmasına biganə yanaşması fonunda Ermənistanı ifadə olunan dəstək və Azərbaycana qarşı təhdid dolu ifadələr bu qurumun qərəzli siyasətinin və ikili standartlarının bariz nümunəsidir. Bununla yanaşı, Ermənistanı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun hərəkət etməyə təşviq etmək üçün heç bir addım atmayan Al-nin nümayəndəsinin səsləndirdiyi ittihamlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı təhdiddir.

davamı səh. 3-də

“Sərgi kitab nəşri sahəsində yeni əməkdaşlıqlara yol açır”

səh. 4

16-18 noyabr tarixlərində IX Sankt-Peterburg Beynəlxalq Mədəniyyət Forumu keçiriləcək

səh. 8

Ulu öndərin 100 illiyinə həsr olunmuş növbəti konsert

səh. 5

əvvəli səh. 1-də

İmzalanma mərasimindən sonra iki ölkənin nazirləri media nümayəndələri qarşısında çıxış ediblər.

Azərbaycan nümayəndə heyətinə göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildiren Adil Kərimli sazişin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib. Qeyd edilib ki, sənəd ölkələrimiz arasında mədəni əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, bu sahədə hüquqi bazanın genişləndirilməsini nəzərdə tutur.

Nazirin çıxışında vurğulanıb ki, Prezident İlham Əliyevin 6 oktyabr 2023-cü il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan mədəniyyətinin, tarixinin və dilinin qardaş ölkədə daha geniş təbliği məqsədilə Türkiyədəki səfirliyimizin tabeliyində Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi yaradılıb. Mərkəz iki ölkənin mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığına öz töhfəsini verəcək.

Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Er-

Qardaşlığımız təməlindəki ortaq mədəniyyətimizlə güclüdür

Mədəniyyət nazirinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Türkiyəyə səfəri

İclas Azərbaycan mədəniyyət nazirinin müavini Fərid Cəfərov və Türkiyə mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Batuhan Mumcunun sədrlikləri ilə gerçəkləşib. Hər iki ölkənin nazirliklərinin müvafiq struktur bölmələri rə-

TÜRKSOY-un qərargahında təşkil olunan tədbirdə qurumun baş katibi Sultan Raev, mədəniyyət naziri Adil Kərimli, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov, ölkəmizin Türki-

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov üç il əvvəl Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusunun misilsiz qəhrəmanlığı nəticəsində

“Şuşa – zirvədən uca” kitabının təqdimatı

Noyabrın 14-də Türkiyənin Prezident Kitabxanasında Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi və “PAŞA Həyat Sığorta” ASC-nin

Çıxışlarda 2023-cü il üçün “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” missiyasını yerinə yetirən Azərbaycanın qədim söz-sənət beşiklərindən olan Şuşa şəhərinin tarixindən, yetişdirdiyi görkəmli şəxsiyyətlərdən söz açılıb.

Bildirilib ki, “Şuşa – zirvədən uca” kitabında şəhərin qədim tarixi, mədəni həyatı, abidələri, işğal dövründə dağıntılara məruz qalması və azad edilməsi faktlar və fotolarla əksini tapıb.

Tədbir iştirakçıları Türkiyənin Prezident Kitabxanasındakı Azərbaycan guşəsi ilə də tanış olublar. Guşənin zənginləşdirilməsi məqsədilə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən ölkəmizin tarix və mədəniyyətinə dair kitablar hədiyyə edilib.

soy da mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığa dair sazişin əhəmiyyətini qeyd edib. Bildirilib ki, mədəniyyət cəmiyyətləri, ölkələr arasında körpülər qurur. Mədəni fəaliyyətlərin dəstəklənməsi və təbliği cəmiyyətin sərvətini artırır. Türk dünyasının şanlı keçmişi ilə mədəni irsini qorumaq və bu irsi hər platformada tanımaq əsas vəzifələrimizdən biridir. İmzalanmış sənəd qardaş ölkələrimizin möhkəm təməllər üzərində inkişaf edən mədəni əlaqələrində yeni səhifə açacaq.

Mədəniyyət üzrə Birgə Komissiyanın iclası

Səfər çərçivəsində noyabrın 13-də paytaxt Ankarada Azərbaycan-Türkiyə Mədəniyyət üzrə Birgə Komissiyasının üçüncü iclası keçirilib.

“Şuşanın işığı bütün Türk dünyasını əhatə edəcək”

Noyabrın 13-də Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi və TÜRKSOY-un birgə təşkilatçılığı ilə Ankarada “Şuşa mədəniyyət günləri” çərçivəsində rəsm sərgisi açılıb. Sərgidə şuşalı rəssamların əl işləri yer alıb.

yədəki səfiri Rəşad Məmmədov, “Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri” QSC-nin sədri Rəşad Məmmədov, Azərbaycanın TÜRKSOY-dakı nümayəndəsi Elçin Qafarlı, digər qonaqlar iştirak ediblər.

Baş katib Sultan Raev türk mədəniyyətinin dünya sivilizasiyasında layiq olduğu yərə çatdırılması üçün çalışdıklarını vurğulayaraq sərginin Şuşada il boyu keçirilən tədbirlərin davamı olduğunu bildirib: “Ümid edirəm ki, mədəni və mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın işığı yaxın gələcəkdə bütün Türk dünyasını əhatə edəcək, qardaş ölkələrin dostluğunu gücləndirəcək”.

Baş katib nümayiş olunan rəsm əsərlərinin Şuşanın nadir təbiət gözəlliklərini, tarixi-memarlıq fakturasını, əsrlər boyu yaşadılmış adət-ənənələrini tanıtdığını bildirərək sərginin təşkilində əməyi keçənlərə minnətdarlıq edib.

də Şuşanın erməni işğalından azad edildiyini deyib. O, dövlətimiz tərəfindən Şuşanın əvvəlki şöhrətinin özünə qaytarılması istiqamətində ardıcıl layihələrin həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb: “Əsas məqsədimiz Şuşanı Qafqazın ən gözəl guşələrindən birinə çevirməkdir. Türkiyə şirkətləri bu işlərdə fəal iştirak edir”.

Çıxışlardan sonra sərginin açılışını bildiren rəsmi lent kəsilib.

TÜRKSOY Baş Katibliyinin iclas zalında davam edən tədbirdə təşkilat və Şuşa şəhəri haqqında tanıtım filmləri nümayiş etdirilib.

Sonda xanəndələr İlkin Əhmədov və Günay İmamverdiyeva instrumental ifaçıların müşayiəti ilə muğam parçaları və Qarabağlı tərənnüm edən mahnılar oxuyublar.

dəstəyi ilə “İrs” nəşriyyat evi tərəfindən çap olunan “Şuşa – zirvədən uca” kitabının təqdimatı və fotosərgi keçirilib. “İrs” silsiləsindən “Şuşa lili” münasibətilə hazırlanan kitab 2022-ci ildə işıq üzü görüb.

Əvvəlcə Şuşa şəhərində həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərini əks etdirən videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Rəşad Məmmədov, “İrs” jurnalının baş redaktoru Musa Mərcanlı, “PAŞA Həyat Sığorta” ASC İdarə heyətinin sədri Niyaz İsmayilov, Azərbaycan Prezidentinin Şuşa rayonu üzrə xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov, TÜRKSOY-un baş katibi Sultan Raev və Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu çıxış ediblər.

Sonda Şuşa şəhərinin tarixi, abidələri, işğalı, azad edilməsi və burada dövlətimiz tərəfindən aparılan bərpa-quruculuq işlərini əks etdirən fotolardan ibarət sərgiyə baxış olub.

Noyabrın 14-də “Şuşa mədəniyyət günləri” çərçivəsində Türkiyənin Prezident Simfonik Orkestrinin zalında Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə geniş konsert proqramı təqdim olunub. Konsertdə Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblı, xanəndələr İlkin Əhmədov və Günay İmamverdiyeva (tarda Rəşad İbrahimov, kamançada Təbriz Yusubov və nağarada Soltan Əliyevin müşayiəti ilə), müğənni Anar Şuşalı, pianoçu Nərgiz Əliyeva çıxış ediblər.

Mehparə Sultanova
Ankara

Azərbaycanla ICESCO arasında yüksək səviyyəli əməkdaşlıq var

Mərkəzdə rəsmi səfərdə olan xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov noyabrın 13-də İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) Rabat şəhərindəki mənzil-qərargahında baş direktor Salim bin Məhəmməd əl-Malik ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib ki, görüş zamanı Azərbaycanla ICESCO arasında yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğu və ölkəmizin müsəlman ölkələri ilə qarşılıqlı maraqlı doğuran sahələrdə, o cümlədən elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verdiyi diqqətə çatdırılıb.

Bu xüsusta yaxın zamanda ICESCO-nun ölkəmizdə regional mərkəzinin açılmasının vacibliyi vurğulanıb. Təşkilatın gündəliyinə daxil olan bir sıra istiqamətlərdə birgə proqram və layihələrin icrası planları nəzərdən keçirilib.

Ölkəmizin mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhərinin 2024-cü il üzrə ICESCO-nun “İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı” seçildiyi məmnunluqla qeyd edilib.

Ceyhun Bayramov “Bakı Prosesi” çərçivəsində əməkdaşlığın vacibliyinə toxunaraq Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun təşkilində ICESCO-nun Azərbaycanın əsas tərəfdaşlarından biri olduğunu vurğulayıb və gələn il növbəti forumun təşkilində də qurumla səmərəli əməkdaşlığın davam etdiriləcəyini vurğulayıb.

Regionda baş verən son proseslərə toxunan nazir Vətən müharibəsi nəticəsində işğaldan azad edilmiş və cari ilin 19-20 sentyabr tarixlərində həyata keçirilmiş lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində tam nəzarətimizə qaytarılan ərazilərimizdə Ermənistan tərəfindən mədəni və dini irsimizə böyük ziyan dəydiyini diqqətə çatdırıb.

ICESCO-nun baş direktoru cari ilin 2-5 oktyabr tarixlərində ölkəmizə səfərini və keçirdiyi görüşləri məmnunluqla hissi ilə qeyd edib. ICESCO-nun ölkəmizlə əməkdaşlığa yüksək dəyər verdiyini vurğulayıb.

Görüşdən sonra Salim əl-Malik Azərbaycan nümayəndə heyətini ICESCO-nun baş qərargahında yeni yaradılmış “Peyğəmbərin Yolu” muzeyi ilə tanış edib.

Ceyhun Bayramov təşkilatın qonaq kitabına ürək sözlərini yazıb.

əvvəli səh. 1-də

Açılış nitqi söyləyən Heydər Əliyev Mərkəzinin direktorunun birinci müavini Fərhan Novruzov qonaqları salamlayıb. Qeyd edib ki, mərkəz tərəfindən “Heydər Əliyev lili” çərçivəsində müxtəlif tədbirlər təşkil olunub. Bu layihələr arasında ən əhəmiyyətli

yətilərdən biri də Uşaq İncəsənət Festivalıdır. O, festivalın qaliblərini təbrik edib, gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Layihənin əhəmiyyətindən danışan elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsəni festivalın ölkəmizin həm mədəni, həm də təhsil həyatında böyük rol oynayacağını söyləyib.

Mədəniyyət Nazirliyi Aparatının rəhbəri Xanlar Ağalarov vurğulayıb ki, müstəqillik tariximizin iştirakçı sayına və əhatə dairəsinə görə ən böyük incəsənət layihəsi sayılan bu festivalın keçirilməsində başlıca məqsəd Ulu öndərin mədəniyyətə, uşaqlara olan qayğısını rəhbər tutaraq uşaqlarımızda mədəniyyətin ayrı-ayrı sahələrinə maraqla oynaşmaq, yaradıcı fəaliyyətlərinə dəstək verməkdən ibarətdir. Festival uşaqlarla yanaşı, bölgələrdə çalışan mütəxəssislərin də fəallığının artırılmasına xidmət edib.

“BP” şirkətinin Xəzər regionunda xarici əlaqələr və kommunikasiya üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyli qurumun festivala dəstək olmasından məmnunluğunu bildirib.

Çıxışlardan sonra festivalın qaliblərini mükafatlandırılıb.

Fərdi və kollektiv nominasiya üzrə ümumilikdə 408 nəfər mükafatçı var.

Fərdi nominasiya üzrə 197 nəfər qalib adını qazanıb. Bunlardan 83 iştirakçı I (43 nəfər peşəkar, 40 nəfər həvəskar), 61 iştirakçı II (33 nəfər peşəkar, 28 nəfər həvəskar), 53 nəfər (22 nəfər peşəkar, 31 nəfər həvəskar) isə III yərə layiq görülüb.

Kollektiv nominasiya üzrə 7-si I, 5-i II, 3-ü isə III yərə olmaqla – ümumilikdə 15 kollektiv mükafatlandırılıb.

Uşaq incəsənət Festivalının qalibləri mükafatlandırılıb

Müstəqillik dövrünün ən böyük sənət yarışması başa çatdı

Qaliblərə diplom və hədiyyələr təqdim olunub.

Mükafatlandırma mərasimindən sonra festivalın ən çox nominasiya üzrə iştirak etmiş və fəallıq göstərmiş şəhərinin adı açıqlanıb. Bakı şəhəri adlıqılan nominasiyalara görə növbəti il festivala ev sahibliyi etmək hüququ qazanıb.

Sonda ölkəmizin tanınmış incəsənət ustaları və UİF-nin qaliblərinin iştirakı ilə konsert proqramı təqdim edilib.

Bununla da müstəqillik dövrünün ən böyük sənət layihəsi sayılan Uşaq İncəsənət Festivalına yekun vurulub.

Xatırladaq ki, 22 nominasiyada 18 fərdi, 4 kollektiv olmaqla 6-9, 10-13 və 14-17 yaş qrupları üzrə keçirilən festivala respublikanın bütün rayon və şəhərlərindən 27 minədək iştirakçı müraciət edib. Peşəkar və həvəskar kateqoriyaları üzrə təşkil olunan festivalın birinci mərhələsi aprel-iyun, ikinci mərhələsi iyul-avqust aylarını əhatə edib. Festivalın final mərhələsi isə 1-9 sentyabr tarixlərində Bakıda altı mədəniyyət müəssisəsində gerçəkləşib.

Nurəddin

əvvəli səh. 1-də

Qeyd olundu ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və bilavasitə nəzarəti altında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir. Eyni zamanda mədəniyyət Qarabağımızda qayıdır. Həmin ərazilərdə kitabxanaların yaradılması istiqamətində də addımlar atılır. Mədəniyyət Nazirliyinin Milli Kitabxana ilə birgə həyata keçirdiyi "Qarabağa kitabla gedək!" kitabtoptlama layihəsi kitab fondunun zənginləşdirilməsinə öz töhfəsini verəcək.

Nazir çıxışının sonunda bütün sərgi iştirakçılarına uğurlar arzuladı.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, millət vəkilləri, akademik Nizami Cəfərov, Fazil

Mustafa, Ombudsman Səbinə Əliyeva, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədr müavini, Mətbuat Şurasının sədri Rəşad Məcid sərginin əhəmiyyətini qeyd etdilər.

Vurğulandı ki, kitab bəşəriyyətin həyatında çox mühüm yer tutan amillərdən biridir. Əsrlər

boyu yazarlarımız, mütəfəkkirlərimiz dünya ədəbiyyatına mühüm töhfələr veriblər. Bununla da Azərbaycanı ədəbiyyat və fikir məkanı kimi dünya xəritəsinə yerləşdiriblər. Artıq 9-cu dəfə təşkil edilən sərgi həm Azərbaycan kitabının beynəlxalq aləmdə, həm də dünya kitabının Azərbaycanda təbliğinə xidmət edir.

Rusiya Federasiyasının ölkəmizdəki səfəri Mixail Yevdokimov Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisini Cənubi Qafqazın ən böyük ədəbi tədbiri kimi dəyərləndirdi:

"Bu il ilk dəfə sərgidə fəxri qonaq kimi çıxış edirik və bunun üçün Azərbaycan Mədəniyyət

Nazirliyinə təşəkkür edirik. Təxminən 100 kvadratmetr sahəsi olan Rusiya stendinin rəflərinə

də klassik, müasir əsərlər, bədii ədəbiyyat və s. yer alıb. Burada 30 rus nəşriyyatı təmsil olunur. Əminəm ki, Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi Rusiya ilə Azərbaycan arasında mədəni-təhsil əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsinə mühüm töhfə verəcək".

Çıxışlardan sonra nazir Adil Kərimli və qonaqlar sərgi ilə tanış oldular.

Qeyd edək ki, "Caspian Event Organisers" şirkətinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən sərgidə "Zəfər", "Şuşa" və "Xudafərin"

adlı üç təqdimat zonası fəaliyyət göstərir.

Beş gün ərzində səhər saat 10:00-dan axşam saat 20:00-dək açıq olan sərgi bu gün – noyabrın 15-də işini başa vurur. Ənənəvi olaraq bu dəfə də sərgi ziyarətçilərinin metronun "Elmlər Akademiyası", "28 May" və "Koroğlu" stansiyalarından Bakı Ekspo Mərkəzinə xüsusi avto-

buslar vasitəsilə ödənişsiz gediş-gəlişi təmin edilib.

Lələ

Milli Kitabxana yeni nəşrlərini təqdim edib

Noyabrın 11-də IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın birgə təşkilatlığı ilə "Heydər Əliyev və milli-mənəvi dəyərlərimiz" mövzusunda elmi konfrans və "Heydər Əliyev – 100. Biblioqrafiya" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Tədbirdə Heydər Əliyevə həsr edilən qısa sənədli film nümayiş olunub.

Milli Kitabxananın direktoru professor Kərim Tahirov Ulu öndərin milli-mənəvi dəyərlərimizin inkişafında, qorunmasında misilsiz xidmətlərindən danışdı.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Azərbaycanda Atatürk Mərkəzinin direktoru akademik Nizami Cəfərov, Azərbaycan

Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru professor Ceyran Mahmudova, Milli Məclisin deputatları Anar İsgəndərov, Hikmət Babaoğlu çıxış ediblər. Çıxışlarda təqdimatı keçirilən "Heydər Əliyev – 100. Biblioqrafiya" kitabının əhəmiyyəti vurğulanıb, nəşrin tədqiqatçılar üçün dəyərli mənbə olacağı qeyd edildi. Biblioqrafiyanın Heydər Əliyev irsinə dair bütün elmi əsərləri özündə topladığı, eyni zamanda ümumilikdə Azərbaycanın yeni tarixinin biblioqrafiyası olduğu vurğulanıb.

Fəhmi və digər çıxış edənlər bu il 100 yaşı tamam olan Milli Kitabxananın Azərbaycanda kitab sənayesinin inkişafında rolundan söz açdılar. Fotoalbomun bu yubileyə töhfə olduğu, bir əsrlik tarixin maraqlı anlarını özündə əks etdirdiyi vurğulanıb.

Noyabrın 13-də sərgi çərçivəsində Milli Kitabxananın direktor müavini Əməkdar mədəniyyət işçisi Ədibə İsmayilovanın tərtib etdiyi "Azərbaycan Milli Kitabxanası" fotoalbomunun təqdimatı olub.

Milli Kitabxananın direktoru Kərim Tahirov nəşr haqqında qonaqlara məlumat verib, fotoalbomun ərsəyə gəlməsində əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirdi.

Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin müdiri Akif Marifli, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi İlqar

"Böyük Azərbaycanlı" kitabının təqdimatı

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatlığı ilə keçirilən IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi çərçivəsində yazıçı Zahirə Cabirin Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş "Böyük Azərbaycanlı" kitabının təqdimatı və imza saati keçirilib.

F.Köçəri adına Respublika Uşaq Kitabxanası və "Everest" nəşriyyatı evinin təşkilatlığı ilə sərginin "Şuşa" təqdimat zonasında gerçəkləşən tədbirdə əvvəlcə C.Hacıyev adına 3 nömrəli onbirlik Musiqi məktəbinin vokal sinfinin şagirdi, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Atilla Qərib və "Renessans" uşaq xorunun ifasında Heydər Əliyevə həsr olunmuş "Əbədi zirvə" mahnısı səsləndirilib.

Zahirə Cabir qeyd edib ki, kitabı yazmaqda məqsədi Ulu öndərin uşaqlığını bir nümunə olaraq kiçikyaşlı oxuculara təqdim etməklə

onun milli-mənəvi dəyərlərimizin qoruyucusu kimi yüksək mənəvi keyfiyyətlərini göstərməkdir.

Yazıcının kitabda 13 hekayəsi yer alıb. Kitabın nəşri Nəmət Əliyev, redaktoru Aida Cahangirova, rəssamı Mərziyə Hüseynovadır.

Bakı Dövlət Universitetinin dosenti Knyaz Aslan kitabın yüksək peşəkarlıqla hazırlandığını bildirib: "Kitabda toplanmış hekayələr "Ana laylası" ilə, yeni Ulu öndərin dünyaya gəlişi ilə başlayıb, "Heydər zirvəsi" hekayəsi ilə bitir. Düşünürəm ki, bu hekayələr gələcək nəsillərə Heydər Əliyevin şəxsiyyəti və ömür yolu nümunəsi əsasında uğurlar əldə etməyə imkan verəcək".

Tədbirdən sonra Respublika Uşaq Kitabxanasının stendində yazıcının imza saati keçirilib.

Gənc yazarlarla görüş

IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi çərçivəsində C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının "Ulduz" jurnalı ilə birgə həyata keçirdiyi layihə çərçivəsində gənc yazarlarla görüş təşkil olunub.

Görüşdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyi (AYB) Gənclər şurasının sədri Fərid Hüseyn, şair, publisist, Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin sədri İntiqam Yaşar, digər gənc yazarlar iştirak ediblər. Respublika Gənclər Kitabxanasının direktoru Aslan Cəfərov "Ulduz" jurnalı ilə birgə keçirilən layihə haqqında geniş məlumat verib. O, gənc istedadlara göstərilən dövlət qayğısından danışaraq, bu ənənənin ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğunu və bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirildiyini bildirdi.

AYB Ədəbiyyat Fondunun direktoru Varis Yolçuyev bu gün gənclərin öz yaradıcılıq nümunələrini çap etmək üçün geniş imkanlara malik olduqlarını qeyd edib, çağdaş dövrdə poeziya və nəsrin yeni istiqamətlər və çalarlarla zənginləşdiyini deyib.

Görüş iştirakçılarından Aygün Bayramlı, Emin Quliyev, İntiqam Yaşar, Şəhriyar del Gerani və Fərid Hüseynin şeirləri səsləndirilib.

Dostoyevskidən Platonova...

Görkəmli rus ədiblərinin tərcümə edilmiş kitablarının təqdimatı

Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi və Rusiya Tərcümə İnstitutunun birgə layihəsi çərçivəsində Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş və çap olunmuş nəşrlərdən ikisi – Fyodor Dostoyevskinin hekayə və povestlərindən ibarət "Balaca qəhrəman" və Andrey Platonovun "Çevenqur" kitablarının təqdimat mərasimi keçirilib.

Qeyd edək ki, layihə üzrə beş Azərbaycan yazıcısının kitabları rus dilinə, beş rus yazarının kitabları isə Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək nəşr olunub. Layihə ilə bağlı ilk təqdimat noyabrın 11-də IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi çərçivəsində olub.

Dövlət Tərcümə Mərkəzində gerçəkləşən tədbirdə mərkəzin Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin rəisi Püstə Axundova Rusiya Tərcümə İnstitutu ilə davamlı əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən layihələrdən danışdı.

Sonra Rusiya Tərcümə İnstitutunun direktoru Yevgeni Reznichenko, institutun proqram direktoru, ədəbiyyatşünas-alim Nina Litvinas, Rusiyada yaşayan tanınmış alim Abuzər Bağirov ərsəyə gətirilən nəşrlərin əhəmiyyətindən, Rusiya və Azərbaycan arasında mövcud olmuş sıx ədəbi əlaqələrin tarixindən bəhs ediblər.

Mərkəzin idarə heyətinin sədri Xalq yazıçısı Afaq Məsud rus dili və ədəbiyyatının hələ sovet illərində Azərbaycan ədəbiyyatı və bədii fikrinə təsirdən, dünya ədəbiyyatına açılan nəfəslək rolunu oynadığından danışdı, layihənin iki ölkə arasında ədəbi əlaqələrin inkişafına təkan verəcəyini deyib.

Xalq şairi Ramiz Rövşən, Bakı Slavyan Universiteti Rus ədəbiyyatı tarixi kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Kəmalə Umudova, şair Nigar Həsənzadə, yazıçı-tərcüməçilər Yaşar Əliyev, Etimad Başkeçid, İlqar Əlfi Azərbaycan dilində ilk dəfə işıq üzü görən əsərlərin bədii məziyyətindən, Dostoyevski və Platonov düşüncəsindən söz açıb, bədii tərcümənin xalqlararası dostluq körpüsü rolunu oynadığını bildirdilər.

Hər hansı qeyri-dost hərəkət adekvat cavablandırılacaq

XİN Avropa İttifaqının ali nümayəndəsinə xəbərdarlıq edib

əvvəli səh. 1-də

XİN-in şərhində diqqətə çatdırılır ki, istər 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsi, istərsə də cari ilin sentyabrında 24 saatlıq antiterror tədbirləri ölkəmizin suveren ərazilərində həyata keçirilib. Azərbaycan beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində legitim üsullarla öz suverenliyini bərpa edib: "Al üzv ölkələri aqressiv separatizm meyillərindən əziyyət çəkdiyi halda, Azərbaycanın öz suveren ərazilərində mövcud təhdidlərə qarşı haqlı mübarizəsinə münasibətdə Al-nin xarici siyasət qurumunun ölkəmizin ərazisində separatizmi qızışdırması cəhdləri ciddi narahatlıq mənbəyidir. Al tərəfinin Ermənistanı silahlandırmaq və bununla bölgəmizdə sülh və sabitliyə mane olan məkrli hərbləşmə siyasətini dəstəkləmək səyləri, bölgəmizdə yeni qarşıdurmalara sürükləyən siyasətin təşviq olunmasıdır və bunun məsuliyyəti, eyni zamanda Al-nin üzərinə düşür. Bu məqsədlə, digər sahələrlə yanaşı hərbi potensialın gücləndirilməsi nəzərdə tutan Avropa Şənbə bəyannaməsindən istifadə edilməsi planları bölgədə gərginliyin artmasına xidmət edir. Bir daha xatırladıq ki, Azərbaycanla təhdid dili ilə danışmaq qəbul edilməzdir və hər hansı qeyri-dost hərəkət müsbət nəticələnməklə yanaşı, adekvat şəkildə cavablandırılacaqdır".

“Burada xalqların dostluğunu görürük”

“Sərgi kitab nəşri sahəsində
yeni əməkdaşlıqlara yol açır”

Bakı Ekspo Mərkəzində Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunan IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisində 11 xarici ölkədən yazarlar, tərcüməçi və nəşirlər iştirak edirlər.

Sərginin bir neçə qonağının təəssüratını öyrəndik.

Vitali Rodin (Sankt-Peterburqdakı “Gənc ana” nəşriyyatının rəhbəri, Rusiya):

– İlk dəfədir Bakı sərgisinə qatılıraq. Sərgi, şəhər, insanların sərgiyə marağı çox xoşuma gəldi. Nəşriyyatımız gənc analara məsləhət tipli çap məhsulları, fotoalbomlarla fəaliyyətə başlayıb. Daha sonra analara məsləhət kitabları və uşaqlar üçün hekayə kitabları nəşr olundu. Hazırda biz həm gənc analar, həm də azyaşlılar üçün maraqlı kitablar nəşr edirik. Geniş auditoriyamız var. Bakıda da kitablarımıza olan maraqdan şad olduq.

Muhiddin Omonov (Özbəkistan Dövlət Nəşriyyatının baş redaktoru):

– Özbəkistandan gələn nəşirlərin adından Azərbaycana təşəkkür edirəm. Bakı sərgisinə artıq səkkizinci dəfədir qatılıraq. Bu il biz daha böyük qürur və sevgiyə Azərbaycana gəlmişik. Çünki Azərbaycan öz torpaqlarını azad edib, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa edib.

Sərgidə 300 adda kitablarla iştirak edirik. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev 2019-cu ildə türk dövlətləri başçılarının Bakıda keçirilən zirvə toplantısında irəli sürülən təkliflər əsasında “Türk ədəbiyyatının inciləri” adlı 100 cildliyin hazırlanması və nəşri ilə bağlı sərəncam vermişdi. Bu sərəncama uyğun olaraq çap edilmiş türk xalqlarının şair və yazıçıların özbək dilinə tərcümə olunmuş əsərlərindən ibarət “Türk ədəbiyyatının inciləri” adlı 100 cildlik kitablar seriyasını təqdim edirik. Çoxcildliyin 16 cildi Azərbaycan müəlliflərinin əsərlərini əhatə edir. Nizami Gəncəvidən müasir ədiblərə qədər 180 yazarın əsərləri yer alıb. Kitablar arasında 130 şair və 50 nasirin əsərlərindən seçmələrin toplandığı iki antologiya da var.

Bu sərgi xalqlarımızın yaxınlığını, birliyini, qədim tellərlə bağlılığını əks etdirən nüanslarla boldur. Biz özbək xalqı olaraq öz dövlət rəhbərimizlə necə fəxr edirikse, Azərbaycan xalqının da öz dövlət başçısının ətrafında necə möhkəm birləşdiyini, çoxsaylı mədəni təşəbbüslərlə Türk dünyasında çıxış etdiyini görür və qürur duyuruq.

Olqa Nikolayeva (Samara şəhərində nəşriyyat redaktoru, Rusiya):

– Yüksək səviyyəli təşkilatçılığa görə təşəkkür edirəm. Sərgidə bir sıra ölkələrin iştirakı bizə də maraqlıdır. Choxsaylı ölkələrin belə bir sərgidə bir araya gəlməsi kitab nəşri sahəsində yeni əməkdaşlıq əlaqələrinə yol açır. Məsələn, sərgi məkanında stendimizin yanında Meksikanın, qarşımızda isə Özbəkistanın stendidir. Burada xalqların dostluğunu görürük. Bakı da bizi səmimi qarşıladı. Hava günəşlidir, insanların mehriban. Hazırda Rusiyada qar yağır...”

Lalə Azəri

Qərbi Azərbaycanla bağlı daha bir kitabın təqdimatı

Bərdə rayon Mədəniyyət Mərkəzində “Qərbi Azərbaycandan deportasiya: İmiridə məskunlaşma” adlı kitabın təqdimatı olub.

Nəşr “Müvəkkil Hüquq Mərkəzi” İctimai Birliyinin QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin qrantı hesabına həyata keçirdiyi “Qərbi Azərbaycan tarixi həqiqətlərinin araşdırılması və təbliği” layihəsi çərçivəsində işıq üzü görüb.

Kitabda Qərbi Azərbaycandan deportasiyanın etno-siyasi əsasları, ermənilərin orada kütləvi məskunlaşmasının tarixi mərhələləri, 1948-1953-cü illərdə Dərələyəz mahalının Çivə, Salı, Qozluca, Göycə mahalının Mollalı kəndindən deportasiya olunaraq Bərdə rayonunun İmirli kəndində məskunlaşmış əhalinin şəxsi hekayələri və s. məqamlar əksini tapıb.

Təqdimatda çıxış edən Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin prorektoru professor Məhirə Nəqiqızı Prezident İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı yol xəritəsini müəyyənləşdirdiyini və soydaşlarımızın öz doğma yurdlarına qayıdacağına inandığını deyib, kitabın əhəmiyyətindən söz açıb.

AMEA Folklor İnstitutu Mifologiya şöbəsinin müdiri professor Seyfəddin Rzasoy doğma yurda qayıdışın həm də folklor yaddaşından keçdiyini qeyd edib.

İrəvan şəhərinin tarixi və erməni tarixşünaslığının saxtakarlıqları

IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisi çərçivəsində AMEA-nın Tarix və Etnologiya İnstitutunun “XIX-XX əsrin əvvəllərində İrəvan şəhərinin tarixindən” və “Azərbaycan tarixi erməni tarixi publisistikası və tarixşünaslığında: saxtakarlıq və həqiqət” (rus dilində) kitablarının təqdimatı keçirilib.

Tarix və Etnologiya İnstitutunun baş direktoru tarix elmləri doktoru Kərim Şükürov “XIX-XX əsrin əvvəllərində İrəvan şəhərinin tarixindən” kitabından danışib. Qeyd olunub ki, kitabın ümumi redaktoru tarix üzrə fəlsəfə doktoru Hacı Həsənov, elmi redaktorları tarix üzrə fəlsəfə doktorları Zeynəb Qafarova və Sevinc Mustafayevadır. Bildirib ki, dövlətimiz tərəfindən qədim Azərbaycan torpağı olan İrəvan şəhərinin tarixinin öyrənilməsinə və təbliğinə böyük önəm verilir. Beynəlxalq ictimaiyyət indiki Ermənistan ərazisi olan İrəvanın tarixi Azərbaycan torpağı olduğunu bilməlidir.

Qırğızıstanda fəaliyyət göstərən Türkdillil Dövlətlərin Siyasətinə Dəstək Fondunun prezidenti Nüsrət Məmmədov isə fondun sifarişli ilə hazırlanan “Azərbaycan tarixi erməni tarixi publisistikası və tarixşünaslığında: saxtakarlıq və həqiqət” kitabı barədə söz açıb, müəlliflərə təşəkkürünü bildirib. Qeyd edək ki, kitabın tərtibatçısı Kərim Şükürov, elmi redaktoru İlqar Niftəliyevdir.

4 region

Bölgələrdəki mədəniyyət müəssisələrində 9 Noyabr – Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə tədbirlər keçirilib.

Astara Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi və M.Ə.Sabir adına şəhər 1 saylı tam orta məktəbin birgə təşkilatçılığı ilə “Zəfər işığında dalğalanan bayrağım” adlı tarix dersi keçirilib. Muzeyin əməkdaşının mövzu ilə bağlı məruzəsi dinlənilib. Sonra şəgirdlərlə fikir mübadiləsi aparılıb.

Lənkəran şəhərindəki Həzi Aslanovun Ev-Muzeyində “Ucalan bayrağımız” mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə şəgirdlərin ifasında vətənpərvər-

Zəngilan Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin əməkdaşları

Zəngilan rayon 4 nömrəli tam orta məktəbdə şagirdlər bayra-

Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında da Dövlət Bayrağı Günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib. Çıxışlarda qeyd olunub ki, milliliyi, dini inancımızı və müasirliyi təcəsüm etdirən bayrağımız azərbaycanlılara öz soykökünü xatırladır, üzərində dalğalandığı torpağın qədimliyini göstərir.

Şəmkir şəhər Uşaq musiqi məktəbi “Zəfər günlərimin şahidi bayraq” adlı tədbir təşkil edib. Şagirdlər Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərindən ibarət vətəne, bayrağa həsr olunmuş musiqi nömrələri və şeirlər səsləndirilib.

Hazırladı: N.Məmmədli

lik mövzulu şeirlər səsləndirilib, rəqslər nümayiş etdirilib.

“Daim ucalasan, üçrəngli bayrağım!” adlı mühazirə keçirilib.

ğa aid şeirlər söyləyiblər. Sonda film nümayiş etdirilib.

Laçında kinoteatr binası bərpa edilib

Laçın şəhərindəki kinoteatr binası bərpa olunaraq istifadəyə verilib. Açıılış tədbirində Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Laçın rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyi, “Bakı Abadlıq Xidməti” MMC, hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları, ictimaiyyət nümayəndələri və hərbiçilər iştirak ediblər.

Açıılış mərasimində rejissor Qulu Əsgərovun 44 günlük Vətən müharibəsi mövzusunda çəkdiyi “Mən burdayam, ilahii!” tammetrajlı filmi nümayiş olunub. Doğma yurda qayıdışın sevincini yaşayan laçınlılar ekran əsərini alqışlarla qarşılayıblar.

Yenidən qurulan Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı isə davam edir. Noyabrın 14-də növbəti köç karvanı Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundakı “Qəbələ park 3” yaşayış kompleksindən yola salınıb. Bu mərhələdə Laçın şəhərinə daha 10 ailə (40 nəfər) köçürülüb. Bununla da cari ilin avqust ayından bu yana Laçın şəhərində 325 ailənin (1245 nəfər) daimi məskunlaşması təmin edilib.

Göycay rayonunun Bığır kəndində 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidi Qüdrət Əzizovun xatirəsi anılıb.

Çıxışlarda bildirilib ki, işğal dövründə ermənilər tərəfindən tamamilə dağıdılan kinoteatr binası Laçın azad edildikdən sonra 8 aya bərpa olunub. 230 tamaşaçı tutumlu binadakı ekranın ölçüsü 70 kvadratmetridir.

Açıılış mərasimində rejissor Qulu Əsgərovun 44 günlük Vətən müharibəsi mövzusunda çəkdiyi “Mən burdayam, ilahii!” tammetrajlı filmi nümayiş olunub. Doğma yurda qayıdışın sevincini yaşayan laçınlılar ekran əsərini alqışlarla qarşılayıblar.

Yenidən qurulan Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı isə davam edir. Noyabrın 14-də növbəti köç karvanı Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundakı “Qəbələ park 3” yaşayış kompleksindən yola salınıb. Bu mərhələdə Laçın şəhərinə daha 10 ailə (40 nəfər) köçürülüb. Bununla da cari ilin avqust ayından bu yana Laçın şəhərində 325 ailənin (1245 nəfər) daimi məskunlaşması təmin edilib.

Nar festivalı — üç il aradan sonra

11-12 noyabr tarixlərində Göycayda növbəti, sayca XV Nar festivalı keçirilib. Ənənəvi tədbir axırıncı dəfə pandemiyadan əvvəl, 2019-cu ildə təşkil olunmuşdu.

Noyabrın 11-də şəhər saatlarında şəhərin mərkəzi stadionundan start verilən bayram tədbirində rayon rəsmiləri, ictimaiyyət nümayəndələri və sakinlər iştirak ediblər.

Tədbirdə narla bağlı müxtəlif müsabiqələr, oyunlar keçirilib. Qonaqlar əl əməyi ilə yüksək ustalıqla hazırlanan nar şirəsinin, narşərabının, nardançanın, gilənlənin narın dadına baxıblar.

Tədbir iştirakçıları rayonun 30-a yaxın kəndinin nar və nar məhsullarından ibarət sərgi ilə tanış olublar. Meydanda təşkil olunmuş kitab sərgisi, əl işləri və qədim sənət növləri maraqla izlənilib, idmançıların, folklor rəqs və musiqi qruplarının bir-birini əvəz edən çıxışları bayramı daha da yaddaqalan edib.

Qeyd edək ki, Göycayda Nar festivalı 2006-cı ildən keçirilir.

Göycayda şəhidin xatirəsi anılıb

rət Əzizovun keçdiyi döyüş yolundan söz açıblar.

Qeyd edilib ki, Qüdrət Əzizov 1997-ci il iyunun 19-da Göycay rayonunun Bığır kəndində anadan olub. Vətən müharibəsi zamanı noyabrın 9-da Şuşa istiqamətindəki döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olub.

Ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Döyüşdə fərqlənməyə görə”, Füzuli, Qubadlı və Şuşanın azad olunmasına görə medalları ilə təltif edilib.

Mərasimdə şəhid ailələrinin üzvləri, rayon rəhbərliyi, idarə, müəssisə və təşkilatların əməkdaşları, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə şəhidin məzarı ziyarət olunub, üzərinə gül dəstələri düzülüb. Məktəblilər vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndiriblər.

Şəhidin ailə üzvləri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Digər çıxış edənlər Vətən müharibəsində qazanılan Zəfərdən və şəhid Qüdrət Əzizovun xatirəsi anılıb.

Astarada rəsm sərgisi

12 Noyabr – Konstitusiya Günü münasibətilə Astara Dövlət Rəsm Qalereyasında rəsm sərgisi keçirilib.

Əvvəlcə Ulu öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub. Sonra “Hüquqi dövlət quruculuğunda Heydər Əliyev irsi” mövzusunda mühazirə oxunub.

Qeyd olunub ki, 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq referen-

dumu ilə Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası qəbul olunub. Konstitusiyanın qəbulu müstəqillik tariximizin ən mühüm hadisələrindən biri olmaqla yanaşı, Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısındakı böyük xidmətlərindən biridir. 1996-cı il fevralın 6-da Prezident Heydər Əliyevin sərəncamı ilə 12 noyabr Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Günü elan edilib.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə 8 şəhər, 23 kənd və qəsəbə üzrə, həmçinin Zəngilan və Füzulidə beynəlxalq hava limanları, park əraziləri də daxil olmaqla 50 000 hektar (500 kvadrat kilometr) ərazidə yüksək dəqiqlikli topogeodeziya və kartografiya işləri yerinə yetirilib.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə ekosistem də bərpa olunur

50 min hektar ərazidə topogeodeziya və kartografiya işləri tamamlanıb

Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev bunu Milli Məclisdə işğaldan azad olunmuş ərazilərin ekosistemi ilə bağlı ictimai dinləmə zamanı deyib.

O bildirib ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur təbii ehtiyatlar atlası və iqtisadi rayonlar xəritəsi tərtib olunub. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərk tullantıların müasir tələblərə uyğun idarə olunması üçün geniş infrastruktur şəbəkəsi yaradılır. Rayonlar üzrə poliqon əraziləri müəyyən edilib, bu ərazilər mina və partlamamış hərbi sursatlardan təmizlənib. Yaşayış məntəqələrinin bərpası zamanı tikinti tullantılarının dayanıqlı şəkildə idarə olun-

ması işlərinə start verilib. 1 noyabr 2023-cü il tarixinədək Ağdam və Cəbrayıl rayonlarında 20 min tona yaxın belə tullantı emal edilib.

Nazir əlavə edib ki, mina təhlükəsi ilə əlaqədar ekosistemin bərpası istiqamətində tədbirləri istədiyimiz sürətlə apara bilmirik. İşğal dövründə 54 min hektardan artıq meşə sahəsi məhv edilib. Meşələrin bərpası ilə bağlı proqram hazırlanıb və meşəbərpası işlərinin sürətlə aparılması üçün imkanlar, amma bu proses minatəmizləmə planı ilə uzlaşdırılmalıdır. Artıq Zəngilan, Cəbrayıl və Füzuli rayonlarında təmizlənmiş sahələrdə bu işlərə başlanılıb.

Şuşa teatrı Aşqabadda festivalda

14-16 noyabr tarixlərində Türkmənistan paytaxtı Aşqabadda "Xoşbəxtlik dövrünün teatr sənəti" adlı IV Beynəlxalq Teatr Festivalı keçirilir. Ölkəmizi festivalda Mədəniyyət Nazirliyi və TÜRKSOY-un dəstəyi ilə Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı təmsil edir.

Teatrdan bildirilib ki, sənət ocağı festivala Xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyevin "Boy çiçəyi" tamaşasını aparıb. Kollektiv noyabrın 15-də Türkmənistan Baş Dram Teatrının səhnəsində çıxış edəcək.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Loğman Kərimov, quruluşçu rəssamı Valeh Məmmədov, musiqi tərtibatçısı Əməkdar artist Azad Məmmədovdur. Rolları Əməkdar artistlər Nazir Rüstəmov (Həsənzadə), Azad Məmmədov (Fərəc), aktyorlar Zəhra Salayeva (Nargilə) və Püstəxanım Zeynalova (Nəzakət) ifa edirlər.

Bəstəkarlar İttifaqının Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş konserti

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirləri çərçivəsində noyabrın 11-də M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında növbəti konsert proqramı təqdim olunub.

Konsertdə Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin (bədi rəhbər və baş dirijor Xalq artisti Fəxrəddin Kərimov) müşayiəti ilə solistlər – Əməkdar artistlər İnəre Babayeva (soprano), Azad Şükürov (qiraətçi), İlham Nəzərov (kontratenor), Zeynalabdin Babayev (tar), beynəlxalq müsabiqələr laureatları Fəxri Kazım-Nicat (tenor), Orxan Hüseynov (cello), İbrahim Babayev (tar), Hüseyn Nağıyev (kamança), Nicat

Məsimov (balaban) və Cəfər Həsənovun rəhbərliyi ilə ritm qrupu çıxış ediblər.

Proqramda Elnarə Dadaşova, Azər Dadaşov, Elza Seyidcahan, Yaşar Xəlilov, Lələ Cəfərova, Rüfət Ramazanov, Samir Əliyev, Pikə Axundova, Kəmalə Əlizadə, Nərminə Nağıyeva və Vüqar Məmmədzaadənin əsərləri səsləndirilib.

Sənət meyar olarsa...

Türk dünyasından teatr nümunələri – TÜRKSOY festivalından təəssürat

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının səhnəsində bizə ərməğan etdikləri tamaşa da mükəmməl ifa-oyun nümunəsi idi.

Qalaktika, göy cisimlərinin təsvir olunduğu arxa fon işıq effektləri sayəsində elə bir əsrarəngiz bərq vururdu ki, tamaşaçı da eşq göylərində pərvaz edən aşıqlarla birlikdə səmada "cövlan" edirdi.

Səhnədəkilər isə – Leylindən Məcnununa, Nofəindən İbn Səlamına – elə bir şuxluq, elə bir temp yaratdılar ki, biz nisgilli məhəbbət dastanının məlum fənalından tam başqa bir emosiya ilə ayrıldıq.

"Ən yaxşı tamaşa" kimi təyin olunan ikinci nümunə İssıqgöl Musiqili Dram Teatrının (Qırğıstan) təqdimatında "Günəşə toxunan uşaq" idi.

Qırğıstanın Xalq yazıçısı Sultan Rəevin müəllifi olduğu povest əsasında hazırlanan tamaşa bütün zamanlar və cəmiyyətlər üçün müasir olan problemlərin cəsarətli səhnə ifadəsi hesab oluna bilər. Bir neçə məqamda rejissorun aktyorlar ilə işdə qeyri-estetik həll yollarını çıxmaq şərtlə. Yeri gəlmişkən, tamaşanın quruluşçu rejissoru Ulanmırza Karıbaev, quruluşçu rəssamı Sadır Niyazakunov, musiqi tərtibatçısı Ulanmırza Karıbaevdir.

Səhnə işində "nünəməvi kənd" in sosial həyatı əks etdirilir. Yeni doğulmuş körpəsinə ayaqyoluna atan ananı, ayaşları, sərxoşları, zorlanıb öldürülmüş cavan qızı, öz günahlarını ört-basdır etmək üçün kimsəsiz uşağı qurbanlıq seçən insanları görürük. Biriqədər Mital insanların həyatını heçə sayaraq şəxsi mənfəəti üçün dələduzluqla məşğul olur. Tamaşadakı bütün proseslər

quruluşçu rəssamı Tatyana Vyuşinskayadır.

Sağ olsunlar, Akademik Milli Dram Teatrının texniki imkanlarını, daha doğrusu, Azərbaycan dövlətinin teatr-konsert müəssisələrini əsaslı təmir-bərpadan sonra təchiz etdiyi ən müasir işıq və səs avadanlıqlarını, qrafik və dizayn imkanlarını ustad-dərsi keçirmiş kimi göstərdilər və nə deyim, illərdir teatr mütəxəssislərini narahat edən "Azərbaycan teatrının ən böyük problemi işıq və səs üzrə mütəxəssislərdir" məsələsini yenidən gün üzünə çıxardılar.

Müasir xoreoqrafik quruluşlu tamaşa Qorqudun dünyaya gəlişinin zülmət və vəhşi təbiətlə müşayiət olunan sirri və missiyanı haqqındadır. Qorqud yuxuda insanların ona qəbir qazdıqlarını görür. Bu kabuslardan xilas olmaq üçün Zelmaya adlı dəvəsinə minərək dünyanın bir ucundan digər ucuna gedir. Lakin ölüm şəklinə gələn Pəri Martunun kölgəsi dayanmadan onu izləyir. İnsanların xoşbəxt yaşadığı, vəd edilmiş torpaq kimi bilinen müqəddəs Zeruyik vadisinin axtarışına çıxan Qorqud sonunda Sirdərya çayı sahilində yerləşən öz doğma torpağına qayıdır. Məşəqqətli səyahət boyunca o, həyatın əbədiyi və insan taleyinin müvəqqəti olduğunu dərk edir.

Tamaşanın məgzi Tanrının varlıqlar üzərində rolu və müasir dünyada həqiqi incəsənət mövzularından ibarətdir. Mehiz bu mövzular tamaşanın semantik nüvəsini təşkil etdiyindən biz həyat ilə ölüm, fanilik ilə əbədiyyət arasındakı şəffaf yoldan ruhumuz belə incimədən "keçdik". Onu da qeyd edim ki, "Qorqud əfsanəsi" münisflər tərəfindən "Tamaşanın ən yaxşı plastik həllinə görə" seçilmişdi.

Məhdimqulu adına Türkmənistan Musiqili Dram Teatrı isə "Sevgi və iztirab" tamaşası ilə

Cığdaş dünyanın siyasi arenasında, diplomatiya meydanında türkçülük, türk birliyi özünün yeni forma və üsullarını təqdim etdikcə, sözsüz ki, ən universal təqdimat forması olan mədəniyyət bu missiyanın, belə demək mümkünsə, danışan dili, mühüm təsir mexanizmi olmalıdır. Bu günlərdə (1-4 noyabr) Bakıda gerçəkləşən I TÜRKSOY Beynəlxalq Teatr Festivalı həm də bu baxımdan əhəmiyyətli idi. Festivalın iştirakçıları, nəticələri haqqında oxuculara ümumən məlumat vermişik. Bu yazıda isə qardaş ellərdən teatr kollektivlərinin gətirdikləri səhnə əsərləri haqqında təəssürat və mülahizələrimizi yığcam şəkildə paylaşmaq istərdik.

Festivalın münisflərinin rəyi ilə "Ən yaxşı musiqi tərtibatına görə" seçilən tamaşa İstanbul Dövlət Teatrının təqdimatında "Bir nəfəs Dədə Qorqud" oldu.

"Kitabi Dədə Qorqud" dastanı boyları əsasında ərsəyə gələn epik janrlı tamaşanın quruluşçu rejissoru Gökcə Kurt Elitez, dekor və geyim rəssamı Dilək Kaplan, musiqi tərtibatçısı Fuad Yıldız və Bəhri Çakır, xoreoqrafı Alpaslan Karaduman idi.

İki saata yaxın davam edən tamaşa boyu biz minimalist tərtibat, mükəmməl qurulmuş işıq həlli və qədim ozan alətlərinin canlı müşayiətilə ifadan əsl sənət ləzzəti aldığ. Bəzi məqamlarda özümüzü dərviş məclisində, arabir dastan gəcəsində hiss etdik. Tamaşaçı ilə kəsinizsiz rabitədə olan ifaçılar səhnə ilə salon arasında unikal təmas yaratmışdılar. Özü də çox sadə detal ilə: bir yumaq qırmızı sap, bir ovuc buğda və bir parça çörək ilə. Beləcə, yaranışdan ölməyə, ulu türkün Tenqrisindən Oğuz ərənlərinin əbədiyaşarlıq arzularına, qı-sacası, yaranışdan ölməyə hər kür söz-əməl bir dairədə öz inikasını tapdı. Biri qadın ifaçı olmaqla dörd nəfərdən ibarət ansambl böyük bir dastanın mahiyyətini təyin və təfsir etdi. Dədə Qorqudun nəfəsi ilə keçmişdən indiyə kimi olan yaşanmış hadisələrə şahid və qədim müdrikiyin canlılığına, bugünkü dünyamızla səsleşdiyinə əmin olduq.

Münisflər qədər bizim üçün də festivalın ən yaxşı səhnə işi Səmərqənd Musiqili Dram Teatrının Əlişir Nəvainin "Leyli və Məcnun" əsəri əsasında hazırladığı tamaşa idi. "Ən yaxşı tamaşa" nominasiyasında qalib olan məhəbbət dastanının səhnə versiyasının quruluşçu rejissoru Əsgər Xolmuminov, quruluşçu rəssamı Mirjalal Xolikov, bəstəkarı Yapbergen Nötegenov, rejissoru Şuxrat Sanaqulov, geyim üzrə rəssamı Məxliyə Xolikova, baletmeysteri Madina Xanərqəşəvadır.

Dahi Nizami Gəncəvinin qələmindən çıxıb dünyada tanınan, Məhəmməd Füzulinin ilahi bir şeir dilində təqdim etdiyi, Üzeyir Hacıbəylinin ecəzkar musiqisi ilə yüz ildən çoxdur səhnə ömrü yaşayan, üstəlik kino və balet nümunəsi kimi də gördüyümüz "Leyli və Məcnun"u XV əsrin sonlarında Əlişir Nəvai də öz türkçəsində dünya ədəbi xəzinəsinə ərməğan edib. Özbək teatr təmsilçilərinin

nəhayət, eyni anda danışan və plastilin kimi fiqurdan fiqura dönüşən aktyorların oyunu təsəvvürə gətirir. İndi bildiniz, tamaşa nə nəhənglikdə idi?

Aktyorlar gah akrobat, gah kəndirbaz, gah dərviş, gah mürid, gah da caniyə dönüb bir anda bir neçə hissənin mimika və jest diktəsi ilə mükəmməl ifadəsinə nail oldular. Qaval ilə nələ edən qadın vokalçı, sitar ilə aşıqları iləhiyə yetirən təslimçi kişi muğam (məqam) ifaçısı tamaşanın bütün taleyini həll edirlər. Az qala gözəgörünməz olan bu qəhrəmanlar daim dairəvi səhnədə fırfıra kimi hərhlənen aktyorların həndəvərinə də melodik bir nizam yaratdılar.

bir səhnədə baş verir və hər şey çox çılpalqlığı ilə göstərilir. Sözsüz ki, bu, Rusiyada rejissorluq təhsili alan gənc quruluşçunun yaradıcı azadlığı və cəsarətinin göstəricisi olmaqla yanaşı, həm də qırğız cəmiyyətində də lənətlə anılan sosializm ideologiyasına həyqırışın səhnə ifadəsi sayıla bilər.

Türküstan Musiqili Dram Teatrı (Qazaxıstan) "Qorqud əfsanəsi"ni özlüyündə bir balet əfsanəsi iddiası ilə gətirdi, göstərdi və getdi. Ermək Amanşəyevin müəllifi olduğu "Qorqud əfsanəsi"nin rejissoru və baletmeysteri Konstantin Semenov, bəstəkarı Xamit Şanqəliyev,

festivalın "Ən yaxşı aktrisa" nominasiyasında seçilmişdi. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Aynazar Batırov, quruluşçu rəssamı Batır Bekmiradov, musiqi tərtibatçısı Xocaparaxat Sapardurdiev, quruluşçu xoreoqrafları Sabur Aşırov, Olqa Vasilyeva, işıq tərtibatçısı Qayqısız Qurbanov idi.

Dramaturq Qovşutgəldi Dəngətarovun eyniadlı əsəri ərəb şairi Qeys ibn Mulavvanın şeirləri, həmçinin "Leyli və Məcnun" faciəvi eşq əfsanəsi əsasında yazılıb. Türkmen teatr təmsilçiləri bildiyimiz eşq əfsanəsini statik təsvirlər və oyunla təqdim etdilər...

Həmidə Nizamiqızı

"Heydər Əliyev ili"

Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindənən artıq dövrdə, doğma xalqının taleyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqçıl səviyyədə təşkil sahəsində də müstəsna xidmətlər göstərüb.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O, hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikəsindən seçdiyiniz məqamları "Heydər Əliyev ili"nə töhfə olaraq diqqətinizə təqdim edirik...

İllərin xronikəsindən (77)

1998-ci il 11 yanvar

Prezident Heydər Əliyev Azərbaycanın dahi bəstəkarı və görkəmli mədəniyyət xadimi, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı, akademik Qara Qarayevin 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

1998-ci il 2 fevral

Azərbaycan Gəncləri Günü münasibətilə Respublika Sarayında keçirilən gənc ifaçıların estrada mahnı müsabiqəsi qaliblərinin qala-konsertində iştirak edib.

1998-ci il 19 fevral

Xalq artisti, ustad xanəndə Arif Babayevi 60 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib.

1998-ci il 20 fevral

Xalq rəssamı Böyükəğa Mirzəzadəyə doğum günü münasibətilə təbrik məktubu göndərib.

1998-ci il 22 fevral

Ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinə fərdi təqaüdlərin (Heydər Əliyevin 1997-ci il 10 noyabr tarixli fərmanı ilə təsis edilmişdi) verilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. İlk sərəncamla 15 nəfər qocaman ədəbiyyat və incəsənət xadimi fərdi təqaüdə layiq görüldü: Hüseyn Abbaszadə (yazıçı), Tahir Abdullayev (memar), Mirzə Babayev (müğənni), Nəbi Xəzri (şair), Əzizə Cəfərzadə (yazıçı), Muxtar Dadaşov (kino xadimi), Sabir Əhmədov (yazıçı), Firqəngiz Əhmədova (opera müğənnisi), Süleyman Ələsgərov (bəstəkar), Həbil Əliyev (kamança ifaçısı), Zəroş Həməzəyeva (aktrisa), Gülxar Həsənova (opera müğənnisi), Mirləsgər Mirqasımov (heykəltəraş), Böyükəğa Mirzəzadə (rəssam), Məral Rəhmanzadə (rəssam).

Gənc yazıçılara (10 nəfər) fərdi təqaüdlərin (1 il müddətinə) verilməsi haqqında sərəncam (1997-ci il 24 noyabr tarixli fərmana uyğun olaraq) imzalayıb.

1998-ci il 13 mart

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anar 60 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib.

1998-ci il 20 mart

Mərdəkənddəki "Abşeron" sanatoriyasında Novruz bayramı münasibətilə məcburi köçkünlər üçün keçirilən şənlikdə nitq söyləyib.

"...Burada şuşalı qardaşımız böyük şairimiz Molla Pənah Vəqifin məqbərəsinin açılışı zamanı mənim 1982-ci ildə Şuşaya səfərimi xatırladı... Bu, mənim böyük ictimaiyyətə edə biləcəyim bir hadisədir və biz hamımız Şuşada böyük bayram etdik. Arzu edirəm ki, sizlərlə birlikdə yenidən Şuşaya gedək. İnanıram ki, biz gedəcəyik. Şuşa təkəş şuşalıları üçün deyil, hər bir azərbaycanlı üçün əziz bir anlayışdır, deyə bilərik ki, Azərbaycanın gözəldür, hər bir azərbaycanlı üçün ictimaiyyətə məndəkdir. Şuşa bizim milli rəmzimizdir, mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Şuşa hamı üçün əzizdir. Amma tək Şuşa yox, Laçın dağları da əzizdir. Laçın Azərbaycanın ən yüksək dağları, gözəl, səfəli meşələri, bulaqları, çayları olan bir diyarıdır. Biz heç vaxt Laçınsız yaşaya bilmərik. Ağdam kimi gözəl bir şəhər, məkan, bağ-bağat, gözəl yer, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcərin o yüksək dağları, çeşmələri, İstisuyu – biz onlarırsız heç vaxt yaşaya bilmərik. Heç vaxt Azərbaycanı bu gözəl qışlarırsız təsəvvür edə bilmərik. Bu gün Novruz bayramını bir yerdə keçiririk. Gün o gün olacaq ki, Novruz bayramını Şuşada, Laçında, Kəlbəcərdə, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayıldə, Zəngilanda, Qubadlıda keçirəcəyik. Əminəm ki, belə də olacaqdır..."

1998-ci il 21 mart

Bakıda, Qoşa qala qapısı önündə keçirilən Novruz bayramı şənliyində nitq söyləyib. İçərişəhərdə bayram tədbirinə qatılan ziyalılar, ədəbiyyat və incəsənət xadimləri ilə görüşüb söhbət edib.

1998-ci il 24 mart

Milli teatr və kino sənətinin görkəmli nümayəndəsi, Xalq artisti Həsənağa Turabovu 60 illiyi münasibətilə təbrik edib.

1998-ci il 26 mart

Respublika Sarayında Xalq şairi Süleyman Rüstəmin 90 illiyinə həsr edilmiş yubiley gecəsində nitq söyləyib.

"...Süleyman Rüstəm Azərbaycan mədəniyyəti, ədəbiyyatı tarixinə daxil olmuş görkəmli simalardan biridir... Süleyman Rüstəmin bütün yaradıcılığı xalqımızda birinci növbədə vətəni sevmək, vətənə sadıq olmaq, vətənpərvər olmaq, millətimizlə, xalqımızla fəxr etmək hissləri, duyğuları yaradıb, inkişaf etdirib... Biz keçmişdə Rusiyanın bir hissəsi olaraq, sovet hakimiyyəti qurulandan sonra o quruluşu, ideologiyayı, ictimai sistemi qəbul edib onun çərçivəsində yaşamış, həyat sürmüşük... Bəli, xüsusən 1920-1930-cu illər əvvirlərində illəri olubdur, xalqımız çox itkilər veribdir. Hüseyn Cavidin, Mikayıl Müşfiyə və bizim başqa görkəmli şəxslərin repressiya qurbanları olması haqqında on illərdir ki, böyük ured ağrısı ilə danışırıq. Onlar əlimizdən getdi. Əgər hamısı getsəydi, onda bizim bu ədəbiyyatımızı, elmimizi, millətimizi, mədəniyyətimizi kim yaradacaqdı?"

Süleyman Rüstəmin əsərlərinin ana xətti vətənpərvərlik, vətənə, millətimize, xalqımıza sədaqətdir... Vətənə, Azərbaycana bağlılıq Süleyman Rüstəmin Təbrizlə əlaqədar şeirlərində də və böyük Azərbaycan, İran şairi Şəhriyarla yazdığı şeirlərində də özünü göstərir. Yalnız vətəninizi, millətinizi hədsiz sevmə və ona sadıq olan bir insan, şair Süleyman Rüstəmin yazdığı şeirləri yazsa bilərdi... Bu dünyaya gələn hər bir adam bu dünyadan gedəcəkdir. Ancaq xoşbəxt o kəsdir ki, dünyada böyük iz qoyur. Süleyman Rüstəm Azərbaycan xalqının həyatında böyük iz qoyub dünyasını dəyişmiş görkəmli şəxsiyyətlərdən biridir. Ona görə də Süleyman Rüstəmin yubileyini keçirmək onun qoyub getdiyi irsə göstərdiyimiz hörmətdir..."

Yubiley konserti qurtardıqdan sonra Heydər Əliyev incəsənət ustaları ilə görüşüb söhbət edib.

Hazırladı: V.Orxan
(davamı var)

9-cu Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisinin (11-15 noyabr) kataloqunu vərəqləyəndə bir el məsəli yada düşür: mollaı bir gündə iki məclisə çağıranda qanı qaralar. Biz də sərginin gündəliyini işıqlandırmaq məsələsində həmin gündəyik: tədbirlər, görüşlər, təqdimatlar o qədər çox, sərginin proqramı o qədər zəngindir ki, bilirsiniz hansında iştirak edəsən.

Sərginin 2-ci günü oxucularımızla mütaliə zövqümüzün üst-üstə düşəcəyi ümidi ilə təqdimat zonalarına, stendlərə yaxınlaşıırıq.

İrəvan tarixi foto və sənədlərdə

“Zəfər” təqdimat zonasında “Şərq-Qərb” nəşriyyatı İradə Rizazadənin “İrəvan” kitabının təqdimatını keçirdi. Əvvəlcə nəşriyyatın baş redaktoru Nərgiz Cəbbarlı təmsil etdiyi qurum və kitabın müəllifi barədə məlumat verdi. Sonra 1988-ci ildə doğma şəhərini tərk etməyə məcbur qalmış İradə Rizadə yurd itkisindən dolayı hisslərindən, bu kitabın hasilə gətirmək arzusundan, kitab üzərində çalışmalarından danışdı, nəfis tərtibatlı nəşr üçün “Şərq-Qərb”in kollektivinə minnətdarlığını bildirdi.

Kitabda qədim İrəvanın memarlıq abidələri, tarixi əhəmiyyət kəsb edən bədii-dekorativ sənət nümunələrinin fotoları, şəhərin ziyalı ailələrinin və xan ailəsinin nadir fotoları yer alıb. Mətn Azərbaycan, rus və ingilis dillərində verilib.

Həm Azərbaycanca oxuyaq, həm də rusca...

Sərginin fəxri qonağı Rusiya Federasiyasının geniş stendində ikinci gündə də çox qələbəlik idi. Təxminən 100 kvadratmetrik sahəni tutan ekspozisiya istər klassik rus ədəbiyyatı, istərsə də çağdaş ədəbiyyat nümunələri ilə zəngindir.

Buradakı görüşlərdən biri kiçik yaşlı oxucuların zövqündə idi. Bəs necə? Mütaliə sevgisi elə əlifbanı tanımaq yaşındın, hətta ondan da əvvəl başlayır. Uşaqlar üçün yazan Alyona Kərimova və Anastasiya Strokina öz kitabları barədə, uşaqların mədəni tələbinə cavab verəcək ədəbiyyat nümunələri yaratmağın zəruriliyi barədə danışdılar. Yeri gəlmişkən, A.Strokinanın müəllifinə şöhrət gətirən “Bayquş canavar” povesti artıq Azərbaycan dilində nəşr olunub. Kitab

Qütb dairəsində yaşayan balaca qızla bayquşa oxşayan Bubo adlı müdrik canavarın dostluğundan bəhs edir.

“Aydın qızları”ndan da danışaq

Etiraf edək ki, biz (elə əksəriyyət etibarilə dünya da) ərəb mənşəli (xüsusən də Yaxın Şərq) ədəbiyyatı çox dar çərçivədə stereotiplərlə tanıyıırıq. “Parlaq imzalar” nəşriyyatı dünya ədəbiyyatında ildırım sürəti ilə parlamış Oman yazıçısı Coxa əl-Harsinin “Aydın qızları” romanını doğma dilimizdə çap edib. Bəs ismi dilimizə yatmayan müəllif kimdir?

Coxa əl-Harsi Böyük Britaniyada, Edinburq Universitetində təhsilini başa vurandan sonra Omana qaıdaraq Maskat Universitetində müəllimliyə başlayıb. “Aydın qızları” romanına görə 2018-ci ildə nüfuzlu Buker mükafatına layiq görülüb. Xanım əl-Harsi bu mükafatı alan ilk ərəbdilli müəllif və əsəri ingilis dilinə çevrilmiş ilk omanlı qadın yazıçısıdır.

Sərginin fəxri qonağı ilə görüşə olan böyük maraqlardan anlaşıldı ki, Coxa Əl-Harsinin təzəcə nəşr olunmuş “Aydın qızları” romanı artıq geniş yayılıb. Gerçəkdən də Oman həyatını tamamilə fərqli tərəfdən göstərən, ölkənin tarixini bir ailənin – üç bacının təleyindən keçirərək təsvir edən romanın uğurunu illər öncə əfqan yazıçısı Xəlil Hüseyninin “Çərpələng uçuran” romanının təsir effekti ilə müqayisə etmək olar. Görüşdə öz əsəri barədə danışan xanım əl-Harsi dedi: “Əvvəlcə mənim kitabımı İngiltərənin heç bir nəşriyyatı çap etmək istəməirdi: çünki Avropada belə bir fikir formalaşmış ki, ərəb müəllif öz əsərində mütləq terror, müharibədən yazmalıdır, əgər əsərin qəhrəmanı qadındırsa, mütləq onun hüquqları tapdanmalı, vəhşiliyə məruz qalmalıdır...”

Lakin “Aydın qızları” Oman ölkəsini və insanını tamamilə fərqli yəndən tanıdır.

İşığına yığışdığımız məkan

Həm də Avropa üçün bu tanıtım xoşdur. Əgər belə olmasaydı, xanım əl-Harsinin romanı artıq 24 dilə çevrilməzdi.

Söz sevgimiz çox əhatəlidir

Sərginin proqramında təqdimat zonalarında görüşlər barədə verilmiş məlumatlar, üstəlik, sosial mediada təbliğat, bütün bunlara əlavə olaraq sərgi məkanına metro stansiyalarından pulsuz nəqliyyatın təşkilı sərgi iştirakçılarının xeyrinə işləmişdi: kitab satıcıları yaxşı ticarət edirdilər, oxucularla görüşə razılaşanlar da öz oxucuları ilə sıx ünsiyyət qura bilirdilər.

Xalq şairi Ramiz Rövşənlə görüşdə də, Rövşən Abdullaoglundun “Üzləşmə” kitabının təqdimatında “iynə atsan yerə düşməz” ovağı hakim idi. Sevindirici hal idi ki, ağsaqqal şairin poeziyası ilə də, filosof, psixoloq yazıcının bestsellərə çevriləcəyi gözlənilən yeni kitabı ilə də maraqlananların əksəriyyəti gəncər idi. Kitabla maraqlanan, mütaliə etmək istəyən gəncliyi görmək xoşdur.

Burbulis, Danilov, Cəfərov...

Sərgi boyunca Rusiya stendində həmyerlimiz, TASS İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavi-

ni Mixail Qusman Rusiyanın tanınmış dövlət xadimi Gennadi Burbilisin “Politsofiya” kitabını təqdim etdi.

V.İ.Dal adına Rus Ədəbiyyatı Tarixi Muzeyinin direktoru Dmitri Bak görkəmli rus yazıçısı Andrey Platonovun “Çevənqur” romanının Azərbaycan dilinə tərcüməsi münasibətilə “Andrey Platonov – dövrlərin dönüş nöqtəsində olan yazıçı” məruzəsi ilə çıxış etdi. Kitab Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin Rusiya Tərcümə İnstitutu ilə birgə həyata keçirdiyi layihədən, “Aydınların zamanı” silsiləsindən daha bir nəşrdir.

Əzizcə böyük ölkələrdə mədəniyyətin əsas problemlərindən biri, fizika termini ilə ifadə etsək, mərkəzəqaçma, yoxsa mərkəzdənqaçma məsələsidir. Rusiyada hər kəsin, o cümlədən ədəbiyyat insanlarının paytaxtda, yoxsa paytaxtdan uzaqda yaşayıb yaratması problemi mövcuddur. Yazıçılar Aleksey Salnikov və Dmitri Danilov da bu xüsusda ürəklərini Bakıda boşaltdılar.

Rusiya stendinin növbəti tədbiri isə Azərbaycan oxucusuna hesablanmışdı. Rusiyada yaşayan Azərbaycan kökənlı gənc yazıçı Rəhim Cəfərov çapdan çıxan kimi böyük maraq doğurmuş “Onun son günləri” və “Sato” kitabları barədə danışdı. Yeri gəlmişkən, beş yaşlı Kost-

vermişik. Bu dəfə isə AMM öz fəaliyyətinin bəhrəsini Bakıda kitab sərgisində təqdim etdi. Beş dildə çap edilmiş “Şuşa – Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” kitabı barədə mərkəzin əməkdaşı Kərimulla Məmmədzadə, Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru Kərim Təhirov, dünya şöhrətli foto ustası Reza Dəqati, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədr müavini Rəşad Məcidi, özbəkistanlı şair, nəşir Muxiddin Omonov çıxış etdilər...

9-cu Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisində bu gün (15 noyabr) son gündür. Təəssüratımız isə davam edəcək...

Gülçahan Mirməmməd

“Dronqo geri qayıdır” — sərgidə Xalq yazıçısı ilə görüş

IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisinin maraqlı tədbirlərindən biri də noyabrın 13-də Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin birinci katibi Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayevlə “Dronqo geri qayıdır” adlı görüş oldu.

Sərgi məkanının “Şuşa” təqdimat zonasında keçirilən tədbirin iştirakçıları arasında məktəblilər çoxluq təşkil edirdi.

Görüşdə oxucular müəllifin ədəbi qəhrəmanları haqqında çoxsaylı suallar səsləndirdilər. Yazıçı bildirdi ki, əsəri yazanda ilk olaraq düşündüyü bir azərbaycanlı qəhrəmanın yaradılması olub: “Dronqonu hamı azərbaycanlı kimi tanıyır. 44 günlük Vətən müharibəsində Qələbəmizdən sonra Dronqonun obrazında yeni qəhrəmanlarımız yarandı. Bu qəhrəmanlar Azərbaycan yazı-

çılarının əsərlərində zaman-zaman gənc oxucularla görüşəcəklər”.

Xalq yazıçısı gəncləri və məktəbliləri mütaliəyə dəvət etdi və oxunması vacib olan ədəbi nümunələr haqqında düşüncələrini bölüşdü.

Lalə

Bəstəkar Mobil Babayev vəfat edib

Azərbaycan mədəniyyətinə ağır itki üz verib. Tanınmış bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Mobil Babayev 10 noyabr 2023-cü il tarixində, 78 yaşında vəfat edib.

Mobil Rəşid oğlu Babayev 23 dekabr 1945-ci ildə Gəncə şəhərində dünyaya göz açıb. 1964-cü ildə Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbini viola və bəstəkarlıq (Nazim Əliverdibəyovun sinfi) üzrə başa vurub. Sonra Ü.Hacıbəyli adına Azər-

baycan Dövlət Konservatoriyasında (indiki BMA) viola ixtisası üzrə təhsilini davam etdirib.

1973-1984-cü illərdə C.Cəbbarlı adına “Azərbaycan-film” kinostudiyasında musiqi redaktoru, sonra isə baş redaktor vəzifəsində, 1985-2007-ci illərdə Azərbaycan Televiziyasında Estrada-caz şöbəsinin (həmçinin 80-ci illərdə maraqla izlənən “Caz həvəskarları klubu” verilisinin) musiqi redaktoru vəzifəsində çalışıb.

1976-cı ildə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqına üzv qəbul olunan Mobil Babayev Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixinə zəngin yaradıcılıq irsinə malik bəstəkar, istedadlı aranjimanınçı və dirijor kimi daxil olub. O, 5 simfoniya, “Çanaqqala” simfoniya-reakviyemi, fortepiano və kamera orkestri üçün konsert, viola və orkestr üçün 2 konsert, 3 oratoriya, 2 kantata və “Bayatılar” a kapella xor miniatürlərinin, 50-dən çox ekran əsərinə (“Pəncərə”, “Babamızın babasının babası”, “Mezozoy əhvalatı” və s. bədii, eləcə də sənədi və cizgi filmləri) musiqisinin, caz və estrada simfonik orkestrləri üçün kompozisiyalarının, 150-yə yaxın mahnının müəllifidir.

Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında xidmətləri yüksək qiymətləndirilən bəstəkar 2007-ci ildə “Əməkdar incəsənət xadimi” fəxri adına və 2019-cu ildə “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fəxri diplomu”na layiq görülüb.

Görkəmli bəstəkar, səmimi insan Mobil Babayevin işıqlı xatirəsi həmkarlarının və onu tanıyanların qəlbində yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin.

Mütərəqqi fikirli müəllim, tərcüməçi və ədib

Ötən yüzilliyin əvvəllərində Rusiya imperiyasının ucqarlarında maarif və mədəniyyətin inkişafı üçün müəyyən addımlar atılır. Azərbaycanın mədəni həyatında yetişən mütərəqqi fikirli ziyalılar da bu imkandan yararlanmağa çalışırlar. Onlardan biri müəllim, jurnalist və tərcüməçi Abdulla Sur idi. O, qısa, lakin mənalı ömür sürmüş, doğma xalqının müasirləşməsi, zəmanə ilə ayaqlaşması və elm-savad sahibi olması üçün fədakarlıq göstərmişdi...

Millət sevdalısı ziyalını anadan olmasının 140 illiyi ilə bağlı bir daha yada saldıq.

Mirzə Abdulla Məhəmmədzadə (Abdulla Sur) 1883-cü ildə Gəncədə dünyaya göz açıb. İlk təhsilini də şəhərdəki xeyriyyə məktəbində alır. Dünyəvi elmlərlə yanaşı, ərəb və fars dillərini də mükəmməl öyrənir. Çox gənc yaşında təhsil aldığı məktəbdə müəllimlik edir. Dərin savadı, ədəbi zövqü və geniş mühakiməsi ilə az vaxt ərzində Gəncə ziyalıları arasında tanınır. Müəllimlik fəaliyyəti ilə bərabər, ədəbi yaradıcılıqla da məşğul olur, dövrü mətbuatda çıxışlar edir. İlk məqaləsi 1903-cü ildə Tiflisdə nəşrə başlayan “Şərqi-Rus” qəzetində dərc olunur. Həmin il qəzetinin baş redaktoru Məhəmməd Ağə Şahtaxtının dəvəti ilə Tiflisə gedir. Yazıları qəzetin hər sayında yer alır...

“Şərqi-Rus” qəzeti bağlandıqdan (1905) sonra Gəncəyə qayıdır. Müəllimlik fəaliyyətini davam etdirir. Eyni zamanda “Həyat” və “İrşad” qəzetləri ilə əməkdaşlıq edir. “İrşad” qəzetində “Əski İstanbul xanımları” (1906) adlı məqaləsi dərc olunur. Məqələdə göstərir ki, qadınların yeni nəslin formalaşmasında əməyi danılmazdır. Bunu anlayan Avropa millətləri artıq qadınların hüquqlarını tanımağa və cəmiyyətdə müəyyən status daşmalarına razılıq veriblər. Ancaq müsəlman ölkələrində hələ də bu sahədə ciddi problemlər var. A.Su-

run fikrincə, avropalı millətlərdən ibarət almaq onu təqild kimi başa düşülməməlidir. O, müasirləşmək, zəmanə ilə ayaqlaşmaq və maarif kəsb etmək üçün Avropa millətlərindən, habelə mütərəqqi Rusiya ziyalılığından nümunə götürməyi, eyni zamanda milli keyfiyyətləri də öndə tutmağı, bu işdə Türkiyədən öyrənməyi məqbul sayırdı.

1906-cı ildə Abdulla Sur İstanbul gedir. İki il yarım orada yaşayıb, İstanbul Darülfünunda (Universitetində) ədəbiyyat müəllimi kimi çalışır. Türk qəzetlərində məqalələr dərc etdirir. Osmanlı ədəbiyyatı haqqda araşdırmalar aparır. “Türk ədəbiyyatına bir baxış” kitabını qələmə alır. Kitabı yazıb qurtarsa da, çap etdirmir. İstanbulda 1908-ci ilin noyabr ayına qədər yaşayan Abdulla Sur İbrahim Şinasinin “Sair evlənməsi” əsərini də Azərbaycan dilinə tərcümə edir.

Ülviyyə Tahirqızı araşdırmasında yazır ki, Abdulla Sur Azərbaycana qayıtdıqdan sonra qəlbində vətəninin mədəniyyət həyatına böyük qağçı hissi baş qaldırıb. 1910-cu ildə Gəncədə “Ədəbiyyat və sənət” cəmiyyəti yaradır. Məqsədi istedadlı gəncləri üzə çıxarmaq və təhsillərinə kömək etmək olur. Yeni ədəbiyyat və sənət əsərlərini ortaya çıxarmaq məqsədilə müsəbiqələr də təşkil edir. Cəmiyyət eyni zamanda klassik, çağdaş Azərbaycan və Osmanlı türk ədəbiyyatının problemləri ilə davamlı

Yalnız bu halda müsəlman uşaqları da başqa millətlərin uşaqları kimi elm və tərbiyə sahibi ola bilərlər...”. Bu dövrdən etibarən onun müasir ruhlu İslam-Türk mədəniyyətinin sintezindən çıxış etdiyi daha çox hiss olunur.

Abdulla Sur özünün “Türk ədəbiyyatına bir nəzər” əsərini çap etdirməyə də, Firidun bəy Kəçərlinin “Azərbaycan türklərinin ədəbiyyatı” kitabının ersəyə gəlməsinə köməyi əsirgəmir. F.Köçərli onun ölümündən sonra xatirələrində qeyd edir ki, bu kitabın yazılmasında Abdulla Surun böyük əməyi olub: “Biz mərhum Mirzə Abdullaya Gəncə şair və yazıçıların tərcümeyi-halı və əsərlərindən nümunələr, qiymətli materiallar gəndirdiyi üçün minnətdarıq. Mərhum doğma ədəbiyyatı böyük məhəbbətlə sevir və bizim əsərimizə lazımlı olan məlumatları toplamaqda bütün xahiş və tapşırıqlarımızı həvəslə yerinə yetirirdi...”.

Abdulla Sur 1912-ci ilin yazında qəfil xəstələnir. Onu müalicə üçün Tiflisə aparırlar. Ancaq bütün ümidlər boşa çıxır və o, 8 may 1912-ci ildə Tiflis xəstəxanasında dünyasını dəyişir. Gəncənin Səbkar qəbiristanlığında böyük izdihamla dəfn olunur...

Hüseyn Cavid onun ölümü ilə bağlı deyir: “...Mərhum A.Sur pek çalışqan, pek sahibməslək, pek himmətli bir müəllim idi... O, ölmedi, öləməz. O, millətin qəlbində yaşar...”.

Onu da qeyd edək ki, sovet hakimiyyəti illərində Abdulla Sur uzun müddət diqqətdən kənarda qalırdı. Müstəqillik dövründə haqqında araşdırmalar aparıldı, dərslərdə adına, yaradıcılığına yer ayrıldı...

Savalan Fərəcov

“Bir kitabxananın tarixi”

Rubrikamız üzrə bu dəfə yolumuzu paytaxtın qocaman mədəniyyət ocaqlarından biri – 95 yaşını qeyd edən Binəqədi rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasından (keçmiş V.Q.Korolenko adına Mərkəzi Şəhər Kitabxanası) saldıq.

Öncədən zəngləşib-vədələşdiyimiz üçün kitabxananın önündə bizi MKS-nin direktoru Rəna Biləndərli qarşılayır. Söhbətimiz ötən əsrin 20-ci illərindən başlayır...

Gənclər üçün yaradılmış ilk kitabxana

Rəna xanım deyir ki, 1921-ci ildə Bakı sakini olan üç ziyalı qadın – azərbaycanlı Nina Yüzbaşova, rus Gülrux Knyaginya və yəhudi Səra Rabkinanın səyləri nəticəsində Mərkəzi Şəhər Gənclər Kitabxanası təşkil edilib. Kitabları şəxsi kolleksiyalardan, gimnaziyalardan, mətbəələrdən toplayan bu üç xanım həmin vaxtlarda öz zərif çiyinləri ilə ağır bir yükün altına giriblər. Əsas məqsəd kütləvi savadsızlığın ləğvi, mədəni inkişaf, yetim, kimsəsiz uşaqları kitabə, maarifə cəlb etmək idi.

Kitabxana 1928-ci il noyabrın 25-də rus yazıçı V.Q.Korolenko adına Fəhlə Gənclər Kitabxanası kimi yenidən qurulub: “Bu şərafətli bir tarixdir. Çünki bununla Bakı Sovet İttifaqında və ümumilikdə dünyada gənclər üçün kitabxanaya yaratmış ilk şəhərlər sırasına daxil olub. Müqayisə üçün qeyd edim ki, Moskva şəhərində belə bir kitabxana 1941-ci ildə qurulub. Ukraynada isə gənclər üçün

kitabxana yaradılması prosesi 60-cı illərdə başlanıb. Kitabxanamız 1990-cı ildən V.Q.Korolenko adına Mərkəzi Şəhər Kitabxanası, 2011-ci ildən isə Binəqədi rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanası kimi fəaliyyət göstərir”.

80 min nüsxədən çox kitab fondu

Direktor qeyd edir ki, kitabxana əvvəllər Y.Məmmədəliyev küçəsi 8 ünvanında fəaliyyət göstərmiş. 1974-cü ildə isə hazırkı ünvana köçürülüb. Binəqədi rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanası ilə yanaşı, 6 filialı da fəaliyyət göstərir.

MKS-nin ümumi kitab fondu 200 mindən artıqdır. Mərkəzi Kitabxanada isə 80 mindən çox kitab saxlanılır. Fond Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi və Kitabxana Kollektoru tərəfindən verilən kitablar hesabına zənginləşir. Bundan başqa, oxucular və müəlliflər də kitabxanaya kitablar hədiyyə edirlər. 7 minə yaxın oxucu kitabxananın fondundan istifadə edir: “Hazırda əksər ali təhsil ocaqlarının öz kitabxanaları var. Tələbələr texniki sahə üzrə ədəbiyyatları öz kitabxanalarından əldə edirlər. Ona görə də Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyindəki kitabxanalar olaraq çalışırıq ki, fondumuzun əsas hissəsini bədii ədəbiyyat təşkil etsin. Oxucular da bədii ədəbiyyata daha çox maraq göstərirlər”.

Müəhəbbətimiz bildirir ki, kitabxanada Kitabxana Bibliografiya Təsnifatı (KBT) təsnifləşdirmə və indeksləşdirmə sistemindən istifadə edilir. Təkcə ötən il kitabxananın fonduna 1400-ə yaxın kitab əlavə edilib. Kitabxananın ayrıca oxu zalı var. Oxucular istədikləri kitabları həm burada, həm də 15 gün müddətində öz evlərində mütaliə edə bilərlər.

95 yaşlı kitab ünvanı

Fondla müxtəlif illərdə çap olunmuş kitablarla yanaşı, bu müəssisənin yaydığı olan nəşrlər də saxlanılır. Metodika şöbəsinin müdiri Şəfa Quliyeva ötən əsrin 30 və 40-cı illərinə aid kitablar haqqında məlumat verir. Direktor əlavə edir ki, kitabxananın Rusiya və Ukraynada fəaliyyət göstərən bir sıra kitabxanalarla əməkdaşlıq əlaqələri də mövcuddur.

Kitabxana tərəfindən əlamətdar günlərlə bağlı müxtəlif tədbirlər təşkil edilir. Mütaliəyə marağın təşviqi, uşaq və yeniyetmələrin kitabxanalara daha mütəşəkkil cəlb edilməsi məqsədilə layihələrə həyata keçirilir. Bütün tədbirlər kitabxananın sosial şəbəkə hesablarında işıqlandırılır: “Bu il ölkəmizdə “Heydər Əliyev ili”dir. Bu münasibətlə silsilə tədbirlərimiz olub, Ulu öndərlə bağlı ayrıca guşə yaradılıb. Bu yaxınlarda “Heydər Əliyev obrazı Azərbaycan poeziyasında” mövzusunda tədbir keçirildi. AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşı, filologiya elmləri doktoru Məziyyə Nəcəfova Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyəti və müstəqillik dövründə dahi şəxsiyyət haqqında yazılmış bədii əsərlər və filoloji araşdırmalar barədə məruzə ilə çıxış etdi. Bundan başqa, kitabxanamızda yazıçı və şairlərlə oxucuların görüşləri təşkil edilir. Xalq yazıçısı Natiq Rəsulzadə, uşaq yazıçıları Sevinc Nuruqızı, Mehriban Nağıyeva və digərləri kitabxanamızın qonağı olub. Xocalı soyqırımının şahidi Dürdanə Ağayevanın “Erməni zindanında 8 gün” kitabının ilk təqdimatı da bizim kitabxanada reallaşmış. Sonda onu qeyd edək ki, kitabxana həftənin bütün günləri saat 9:00-dan axşam 18:00-dək oxuculara xidmət göstərir. Kitabxananın bütün kollektivini və oxucularını əlamətdar yubiley münasibətlə təbrik edir, uğurlar arzulayıraq.

Nurəddin

“Küknarlara məktub”da oxuyub-gördüklərimiz

Gürcü yazıçısı, ssenarist və kinorejissor Qoderdzi Çoxeli (1964-2007) “Küknarlara məktub” hekayə-priştçasını 1980-ci ildə qələmə alıb. 1986-cı ildə isə özü hekayə əsasında qısametrajlı televiziya filmi çəkib. Hekayə müharibədə çiyindən yaralanan Beri adlı əsgərin yarasına küknar tozu düşəndən sonra bədəninin həmin yerində küknarın göyerməyə başlamasından, Berinin ürəyi xəstə olsa da, küknarı dərmanın mənfi təsirlərindən qorumaq üçün müalicədən imtina edib meşəyə çəkilməsindən, çiyində bitən küknarı bəsləyib böyütməsindən və günlərin bir günü ürək ağrıları şiddətlənəndə özünə xəndək-qəbir qazıb bu dünyaya daha bir küknar bəxş etməsindən danışır...

2022-ci ildə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında bu əsər əsasında (tərcümə edən Nəriman Əbdülrəhmanlı) eyniadlı tamaşa (quruluşçu rejissor Nigar Güləhmədova) hazırlanıb. Cari ildə müəllifin vətəninə, Gürcüstanda festivalda uğurla nümayiş olunmuş tamaşa bu günlərdə Bakı Uşaq və Gənclər Teatrının təşəbbüsü ilə reallaşan “3+3=7” festivalında da təqdim edilib.

Birhissəli priştəda Beri rolunda Əməkdar artist Elçən Rüstəmov çıxış edir. Digər rolları Əməkdar artist Almaz Amanova (Berinin arvadı), Əməkdar artist Aysad Məmmədov (Coğrafiya müəllimi), Dilərə Nəzərova (Hekim), Rüstəm Rüstəmov (Meşəbəyi), Lələ Süleymanova (Mələk), Elçin Əfəndi (Əzrayıl və baltalı adam), Rəmin Şıxəliyev (Qoca) Firuzə Balayeva (Qonşu qadın) ifa edirlər. Əsər və tamaşadan aldığımız təəssüratı “Küknarlara məktub”un əsas mesajları kontekstində oxucularla bölüşmək istərdik.

Panteist ismarış və ya niyə məhz küknar?

Çoxelinin bu hekayəsində birmənalı panteizm (insan və yarananın bərdəti) axtarmaq,

zənnimizcə, doğru deyil. Hərçənd əsərdə müəyyən mənada panteist ismarışlar var. Üstəlik, rəmlərdən toxunmuş ədəbi freskanı andıran bu hekayənin əsas detallı kimi məhz küknar ağacının seçilməsi təsadüf ola bilməz.

Q.Çoxeli bu hekayə ilə bir neçə mətləbi qabardır – bunlardan biri insan və təbiət vəhdətidir. “Beri dərin xəndək qazdı, içinə girdi, sonra ayaqlarının üstünə torpaq tökdü... Ən axırda Beri iki bədənin bir-birinə necə axdığını, vahid bir bədən olduğunu, nazik köklərin necə sürətlə torpaqdan yapışdığını hiss etdi. Sonra isə ilk hiss elədiyi şey günəşin çıxmağıydı...”.

“Küknarlara məktub” 1980-ci ildə qələmə alınıb – müəllifin vətəni də daxil bütün sovetlər öl-kəsində ateizm geniş yeridirdi bir dövrdə. Amma Qoderdzi Çoxeli inanclı insan olub, Mxetdə yerləşən Müqəddəs Nino qızıl monastirinin həyatında dəfn edilib. Və nəhayət, bəllidir ki, İsa peyğəmbər küknar ağacının altında dünyaya gəldiyi üçün yeni təqvim ilinin qarşılanmasını əsas atributlarından biri bəzədimiş küknar ağacıdır. “Küknarlara məktub”da bu məqam da var: “Dünən coğrafiya müəllimi mənədən xahiş elədi ki, yeni ildə küknarımı bəzəsinlər. Mən də razılaşdım, ancaq qorxuram ki, budağımı sındıralar...”.

Bundan əvvəl isə meşəbəyi Beriden küknarının ilk barını xəstəliyinin dərmanı olaraq istəmişdi və qeyd etmişdi ki, bu meşələrdə küknar bitmədiyi halda, onun çiyində necə olub

ki bitib?... Qətiyyətin ritorik olma-yın, tamamilə dəqiq cavablı bir sual – allahsızlar məmləkətində insaf-mürvət qarçısı peyda olub-sa, demək ki, hələ xilas yoluna çıxmaq şansı var...

Berinin küknarlara məktubundan: “Göylər? Mən ona inanıram, çünki torpağa inanıram, biz isə torpağın bir hissəsiyik. Yəqin anı torpaq da göylərin bir hissəsidir. Bunu hələ yuxuda görməmişəm. Ancaq torpaqdan çıxan şeylər geri, torpağa qayıtdığı kimi, eləcə də torpaq göylərə qarışır...”.

Ateizmlə barışmayan müəllifin daha bir kodu: “Yuxarıdan başqa cür görünür: O canlı! Çaylar – onun qan damarlarıdır. Dənizlərlə okeanlar – ciyərləridir. Məşələrlə nəfəs alır o. Hava – onun ruhudur. Adəm də özüdü, Həvva da. Dünyada hər şeyin torpaqdan necə çıxdığı, necə yenə torpağa qayıtdığı uzaqdan yaxşı görünür...”.

“Uzaqdan”, “yuxarıdan”... Bu sözlər Berinin İsa peyğəmbərinin proobrazı olmasına aid təəssürat yaratmırmı? Çoxeli qəhrəmanını torpağa qovuşdurur. Əvəzində isə övladsız Beri bu dünyada küknar ağacı kimi həmişəyaşıl, baltalayan olmasa, çox uzun bir ömür qazanır.

Humanizm mesajı

“Küknarlara məktub”un motiv-təsvirlərindən biri də sülhpərvərlik, insansevərlikdir. Beri döyüş meydanında yaranalıb. 1980-ci ildə yazılmış əsərə həmin il sovet hərbi kontinentinin iştirakı ilə Əfqanıstanda başlayan müharibənin də təsirsiz ötürməsinə dü-

şünmək məntiqə sığmaz. SSRİ tarixindən az-çox xəbəri olanlar o müharibədən yaralı qağıdan hərbiçilərin ruhi-psixoloji vəziyyətinin son dərəcə acınacaqlı olduğunu bilərlər. Çiyində bitən küknarı başından yuxarı qalxan Beri müəyyən mənada həm də həmin hərbiçilərin ümumiləşmiş obrazıdır. Onun qeyri-adi humanistliyi təcavüzə, müharibəyə etirazın ən yumşaq və eyni zamanda ən sərt formasıdır.

Hekayənin əvvəlində müəllif bəd hadisə qarçısı qarğaları ön plana qoyubsa (“Sakitliyi yalnız hasarın taxtasının başına qonmuş qarğa pozurdu. Qarğa sanki bəd xəbərlər qarşılayırdı...”), Berinin küknarlara məktubunun sonunda, əsərin final sətirlərində oxumaları, səssədaları ilə ovqat duruldan qaratomyuğu diqqət mərkəzinə qoyur (“Bu gün qaratomyuq budaqlarımda elə şirin oxudu ki, ağrım tamam yadımdan çıxdı...”).

İnsanın katarsisi həm onun özü üçün, həm də ətraf mühiti üçün son dərəcə vacib bir mərtəbədir. Beri bu mərtəbəyə aparan yoldan vəz keçmədiyi üçün ağrıları tamam azalır, yeni xilasının nədə olduğunu dərk edir. Sonda (payızda) ağrıların artması isə bu səmavi anımın hər halda Allah bəndəsinə aid olduğunu bəliitmək anlamına söykəlinir.

Hekayənin sadalanan mətləbləri tamaşada da əksini tapıb. Birca hekayənin sonrakı səhnələrində başqa kəndə köçən Berinin yaxın dostu Çğuna obrazı ixtisar edilib.

Samirə Behbudqızı

Xatirə təqvim

14–17 noyabr

Azərbaycan

14 noyabr 1925 – Şair, nasir, publisist Gəray Fəzli (Gəray Fəzli oğlu Alimov; 1925 – 26.12.1995) Qax rayonunun İlisu kəndində doğulub. 40 ilə yaxın Dövlət Radio və Televiziya Verilişləri Komitəsində çalışıb. Şeirlərinə populyar mahnılar yazılıb.

14 noyabr 1942 – Xanənda, Əməkdar artist Sabir Nüsrət oğlu Mirzəyev (1942 – 23.7.2011) Cəlilabad rayonunda anadan olub. İfasında lentə alınan muğam və xalq mahnıları teleradionun “qızıl fond”unda saxlanılır.

14 noyabr 1944 – Xalq artisti, tanınmış gitara ifaçısı Rafiq Hüseyn oğlu Hüseynov (1944 – 5.4.2021) Ağdam rayonunun Gülablı kəndində doğulub.

14 noyabr 1949 – Xalq artist Rafiq Hacıbaba oğlu Əliyev (1949 – 16.4.2020) Füzuli rayonunun Mərdinli kəndində anadan olub. Gənc Tamaşaçılar Teatrında aktyor, rejissor kimi fəaliyyət göstərmiş, filmlərdə (“Qəm pəncərəsi”, “Qəti günü”, “Hökmdarın taleyi” və s.) çəkilib.

14 noyabr 2002 – Prezident Heydər Əliyev milli ifaçılıq sənətinin görkəmli nümayəndəsi, Xalq artisti Şövkət Ələkbərovanın anadan olmasının 80 illiyi haqqında sərəncam imzalayıb.

14 noyabr 2006 – Xalq artisti, estrada müğənnisi Oqtay Cəfər oğlu Ağayev (7.11.1934 – 2006) vəfat edib. Azərbaycan Dövlət Estrada Orkestrinin, Azərbaycan Televiziyası və Radiosu Estrada orkestrinin solisti olub.

15 noyabr 1927 – Xalq artisti, rəqqasə Xumar Rza qızı Zülfüqarova (1927 – 2.7.2017) Bakıda doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti, Dövlət Mahni və Rəqs Ansamblının baletmeysteri olub. Bakı Xoreografiya Məktəbində dərş deyib.

15 noyabr 1933 – Ədəbiyyatşünas, professor Fəridin Cəlal oğlu Hüseynov (1933 – 31.8.1986) anadan olub. BDU-nun Filologiya fakültəsinə, Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasına rəhbərlik edib.

15 noyabr 2018 – Prezident İlham Əliyev böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

16 noyabr 1938 – Xalq artisti, görkəmli aktyor, rejissor Abbas Mirzə Əbdülrəsul oğlu Şərifzadə (9.3.1893 – 1938) repressiyaya məruz qalaraq güllələnib. Milli teatr tarixində müstəsna xidmətlər göstərmiş, dram və opera tamaşalarının quruluş vermiş. “Bismillah” (1925), “Hacı Qara” (1929) filmlərinin rejissoru olub.

16 noyabr 1995 – Xalq artisti Zəmfirə Məmmədli qızı Əliyeva (25.12.1941 – 1995) vəfat edib. Gəncə, Naxçıvan teatrlarında və Milli Dram Teatrında çalışmış, filmlərdə çəkilib.

16 noyabr 2021 – Əməkdar artist, tanınmış aktyor Məcnun Salam oğlu Hacıbəyov (5.10.1935 – 2021) vəfat edib. Akademik Milli Dram Teatrında çalışmış, televiziya tamaşalarında yaddaqlanan obrazlar yaradıb.

16 noyabr 2021 – Tanınmış heykəltaras, Ukraynanın Xalq rəssamı Seyfəddin Əli oğlu Qurbanov (19.10.1962 – 2021) vəfat edib. İmadəddin Nəsiminin Kiyevdə ucaldılan (2019) heykəlinin müəllifidir.

17 noyabr 1906 – Dünya şöhrətli xalçaçı alim, dekorativ sənət ustası, Xalq rəssamı Lətif Hüseyn oğlu Kərimov (1906 – 9.9.1991) Şuşada anadan olub. “Azərbaycan xalçalarında ornament”, “Azərbaycan xalçası” çoxcildliyi və s. kitabların müəllifidir. L.Kərimovun təşəbbüsü ilə Bakıda Xalça Muzeyi təşkil olunub.

17 noyabr 1927 – Əməkdar jurnalist, yazıçı Əli İldırımoglu (Məmişov; 1927 – 18.11.2020) Qubadlı rayonunun Əliquluuşağı kəndində anadan olub. Kitabları: “Közərin sətirli”, “Qarlı gecələr” və s.

17 noyabr 1933 – Əməkdar incəsənət xadimi, pianoçu Gülarə Əziz qızı Əliyeva (1933 – 27.7.1991) Bakıda doğulub. “Dan ulduzu” instrumental ansamblının qurucusu və rəhbəri olub. “Şüştər” rapsodiyası, “Humayun” süitəsi, “Bayatı-kürd”, “Şür” fantaziyaalrının müəllifidir. Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində Musiqi nəzəriyyəsi kafedrasının müdiri olub.

17 noyabr 1954 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Zəmfirə Baba qızı Babayeva (1954 – 20.7.2021) anadan olub. “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında işləyib. Bakı Bələdiyyə Teatrında truppa müdiri olub.

17 noyabr 1978 – Əməkdar artist Səməd Əmiraslan oğlu Tağızadə (1907–1978) vəfat edib. Gəncə Dövlət Dram Teatrında aktyor, truppa müdiri işləyib.

17 noyabr 1994 – Moskvada, İttifaqlar Evinin Sütunlu zalında dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 500 illik yubileyi qeyd edilib. Prezident Heydər Əliyev mərasimində çıxış edib.

17 noyabr 2006 – Xalq artisti Gülşən Ağadadaş qızı Qurbanova (19.12.1950 – 2006) vəfat edib. Gənc Tamaşaçılar Teatrında çıxış edib. Kinoda, televiziya tamaşalarında yaddaqlanan obrazlar yaradıb.

Dünya

14 noyabr 1840 – Fransız rəssamı, impressionizmin banilərindən biri Klod Mone (Oskar-Claude Monet; 1840-1926) anadan olub. Əsərləri: “Təəssürat. Doğan günəş”, “Kapusin bulvarı”, “Bağda qadınlar” və s.

14 noyabr 1900 – Amerika bəstəkarı, pianoçu və dirijor Aron Koplend (Aaron Copland; 1900- 1990) anadan olub.

14 noyabr 1907 – İsveç yazıçısı, uşaqlar üçün əsərlərin (“Balaca və Karlson”) müəllifi Astrid Lindgren (Astrid Anna Emilia Lindgren-Griksson; 1907- 28.1.2002) anadan olub.

14 noyabr 1924 – Dünya şöhrətli skripkaçı, SSRİ Xalq artisti Leonid Borisoviç Koqan (1924 – 17.12.1982) anadan olub.

15 noyabr 1862 – Alman yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1912) laureatı Gerhart Hauptman (Gerhart Johann Robert Hauptmann; 1862 – 6.6.1946) anadan olub. “Atlantida”, “Kabus” romanlarının, “Tənhalər”, “Kasib Henrix”, “Qış balladəsi” və s. pyeslərin müəllifidir.

16 noyabr 1895 – Alman bəstəkarı və dirijoru, musiqi nəzəriyyəçisi Paul Hindemith (Paul Hindemith; 1895 – 28.12.1963) anadan olub.

17 noyabr 1895 – Məşhur rus filosofu, incəsənət nəzəriyyəçisi Mixail Baxtin (1895–1975) anadan olub.

Hazırladı: V.Orxan

“Aydınların zamanı” seriyasından kitablar təqdim edilib

Noyabrın 11-də IX Bakı Beynəlxalq Kitab Sergisi çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin və Rusiyanın Tərcümə İnstitutunun birgə layihəsi olan “Aydınların zamanı” seriyasından kitabların təqdimat mərasimi keçirilib.

Təqdimatda Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin əməkdaşı Püstə Axundova, Rusiya Tərcümə İnstitutunun icraçı direktoru, yazıçı Yevgeni Reznigpenko, yazıçı-tərcüməçi Etimad Başkeçid, yazıçı-jurnalist Afanası Məmmədov, şair-dramaturq Dmitri Danilov, uşaq yazıçısı Anastasiya Strokina və digərləri çıxış ediblər.

Çıxışlar zamanı son illər ölkəmizdə tərcümə sahəsində sürətli inkişafın olduğu qeyd edilib, Azərbaycanla Rusiya arasında ədəbiyyat və tərcümə sahəsində sıx əlaqələrin mövcud olduğu, bu gün də bu prosesin davam etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edilib ki, “Aydınların zamanı” seriyasında beş Azərbaycan yazıçısının kitabları rus dilinə, beş rus yazarının kitabları isə Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək yayımlanıb.

Seriyada Fyodor Dostoyevskinin “Balaca qəhrəman” seçilmiş əsərləri, Dmitri Danilovun “Salam, Sağal!” romanı, Andrey Platonovun “Çevenqur” romanı, Afanası Məmmədovun “Babelon gəmisi” romanı və digər əsərlər tərcümə olunub.

32 ölkədən filmlər “Qızıl nar” uğrunda yarışır

XIV Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı başa çatır

Əvvəli səh. 1-də

Azərbaycan Respublikası Kino Agentliyinin şöbə müdiri Rəşad Qasimov mədəniyyətimizin təbliğində kinonun əhəmiyyətindən söz açıb, təşkilatçılara təşəkkürünü bildirib, festivalın işinə uğurlar arzulayıb.

“Azərbaycan kinosunda peşəkar kadrların yetişdirilməsində göstərdiyi xidmətlərə görə” Azərbaycan Dövlət Film Fondunun direktoru Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev, “Azərbaycan kinosunda dublyaj sahəsindəki xidmətlərinə görə” Əməkdar artist Nəcibə Hüseynova və “Azərbaycanda müəllif kinonun inkişafındakı xidmətlərinə görə”

Böyük Britaniyanın Azərbaycanı səfiri Fərquş Auld festivalda ölkəsinin filmlərinin nümayişini təşkil etdiyinə görə “British Council”-a təşəkkürünü bildirib.

rə” AzTV-nin “Azerbaycantelefilm” yaradıcılıq birliyinin rəhbəri Əməkdar incəsənət xadimi Elçin Musaoğlu “Qızıl nar” mükafatı ilə təltif olunublar.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu il beynəlxalq müsabiqənin filmlərini “Qızıl pəri” mükafatçısı, filmləri Rotterdam, Kinoşok, Karlovi-Varı kimi nüfuzlu kinofestivallarda

mükafatlar qazanan Yavər Rzayev, Kann mükafatçısı, Moskva, Tokio festivallarının baş mükafatçısı, rejissor Rza Mirkərimi, Berlinale mükafatçısı, Moskva, Avrasiya, Varşava film festivalının baş mükafatçısı, rejissor, prodüser Fərhad Şərifov, tanınmış ssenarist Rulof Yan Minnebu qiymətləndirəcək.

Açıılış mərasimində festivala təqdim edilən yerli və xarici filmlərdən kadrların yer aldığı videoçarx nümayiş olunub. “Azərbaycan” qrupu tərəfindən musiqili proqram təqdim edilib.

Sonda “Oskar” və “Bafta” mükafatçısı “İrlandsayağı vida” (rejissorlar Tom Berkeley, Ross White) filmi nümayiş etdirilib.

Festivalın bağlanış və qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi noyabrın 15-də saat 19:00-da Nizami Kino Mərkəzində olacaq. Xatırladaq ki, festivalın media tərəfdaşları arasında “Mədəniyyət” qəzeti də var.

Nurəddin

Azərbaycanın turizm imkanları
Çində təbliğ olunur

Çin turizm sənayesinin Azərbaycan haqqında məlumatlığını genişləndirmək və ölkənin Çin bazarında iştirakını gücləndirmək məqsədilə Azərbaycan Turizm Bürosunun (ATB) təşkilatçılığı ilə noyabrın 9-dan 13-dək Şanxay, Quancjou və Çenqdu şəhərlərində təqdimat tədbirləri keçirilib.

Dövlət Turizm Agentliyindən (DTA) bildirilib ki, tədbirlərdə ATB ilə birgə “Azərbaycan Hava Yolları” QSC, “Baku Marriott Hotel Boulevard”, “Gabala Hospitality Group”, “Hilton Bakı”, “Hyatt Regency Bakı”, “Badamdar Hotel & Residences” hotelləri və 10 yerli turizm şirkəti təmsil olunub.

Çinin 150-dək turizm sektoru nümayəndəsini bir araya gətirən tədbirlərdə B2B formatlı görüşlər də təşkil edilib. Azərbaycanın müxtəlif turizm təkliflərini əhatə edən təqdimatlar və videoçarxlar nümayiş etdirilib, Azərbaycanın istirahət turizmi və biznes tədbirləri üzrə potensialı tanıtılıb.

Qeyd edək ki, ötən həftə Şanxayda Azərbaycan çinli səyahətçilər üçün cəlbəedici turizm istiqamətinə çevirmək məqsədi daşıyan “China Ready” proqramının təqdimatı olub.

Azərbaycan 15-17 noyabrda Pekində keçiriləcək beynəlxalq Çin Xarici Səyahət və Turizm Bazarı (COTTM) sərgisində də təmsil olunacaq.

Cari ilin yanvar-oktyabr ayları ərzində Azərbaycan Çindən 20 mindən çox turist qəbul edib.

Neva sahilində “Birləşmiş
mədəniyyətlər forumu”

16-18 noyabr tarixlərində IX Sankt-Peterburq Beynəlxalq Mədəniyyət Forumu keçiriləcək. Neva sahilində ənənəvi beynəlxalq tədbir üç il idi ki, təşkil edilmirdi.

Bu il “Birləşmiş mədəniyyətlər forumu” adı altında gerçəkləşəcək forumun təşkilatçıları Rusiya Federasiyası Hökuməti, Rusiya Federasiyası Mədəniyyət Nazirliyi və Sankt-Peterburq Hökumətidir.

Forumda Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edəcək.

Forumun rəsmi saytında yer alan məlumata görə, işçi proqram “Tarixin mədəniyyət vasitəsilə dərki”, “Süni intellekt – mədəniyyət üçün təhlükə, yoxsa rifah”, “Ənənəvi mədəniyyət sivil cəmiyyətin qurulmasının təməli kimi” üç blokdan ibarətdir.

Forum çərçivəsində “Ümumi səhnə: teatrın əməkdaşlığı dünya mədəniyyətlərinin birləşməsinin simvolu kimi”, “Ənənələr – müasirdir. Müasir kontekstdə mədəni irsin qorunması və aktuallaşması təcrübəsi”, “Əcdadların vəsiyyəti etdiyi irs. Etnomədəni sərvət – xalqların qarşılıqlı anlaşmasına yol”, “Dəyərlər – ənənəvi, alətlər – yeni: mədəniyyətin videooyunlarda populyarlaşması”, “Teatrda innovasiyalar və mədəniyyət sahəsində təhsil gələcəyi” və s. mövzularda panel diskussiyaları, dəyirmi masalar, digər tədbirlər təşkil ediləcək.

Zəngin bədii proqram da tərtib olunub. Forumun qonaqları opera və dram tamaşalarına, klassik musiqidən cazadək konsertlərə baxa, Sankt-Peterburq muzey və qalereyalarında sərgiləri ziyarət edə biləcəklər. “Dünya klassikasının inciləri” adlı qala-konsert də təşkil ediləcək.

Təşkilat komitəsinin sədri, Rusiya baş nazirinin müavini Tatyana Qolikovanın bildirdiyinə görə, forum 70-dək ölkədən iştirak üçün müraciət alıb.

Sankt-Peterburq Beynəlxalq Mədəniyyət Forumu ilk dəfə 2012-ci ildə keçirilib. Sayca 8-cisi 2019-cu ildə gerçəkləşib. Azərbaycan da ənənəvi olaraq Sankt-Peterburq Beynəlxalq Mədəniyyət Forumunda iştirak edir. 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikası 2020-ci ildəki foruma “fəxri qonaq ölkə” statusu ilə dəvət almış və bununla bağlı müvafiq razılıq sənədi imzalanmışdı. Forum 2020-2021-ci illərdə pandemiya üzündən, 2022-ci ildə isə Rusiyanın Ukraynada başladığı müharibə səbəbindən keçirilmədi.

V.Kamal

16 noyabr Beynəlxalq Tolerantlıq Günüdür (International Day for Tolerance). 1995-ci il noyabrın 16-da UNESCO-nun Baş Konfransında “Tolerantlıq prinsipləri Bəyannaməsi” qəbul edilib və sənəddə bu tarix Beynəlxalq Tolerantlıq Günü elan olunub.

146 il əvvəl...

16 noyabr 1877-ci ildə Rusiya-Türkiyə müharibəsi gedişində rus qoşunları Qars qalasını ələ keçiriblər. O vaxtdan Rusiyanın nəzarətində qalan Qars 1920-ci ildə Mustafa Kamal paşanın başçılıq etdiyi İstiqlal savaşında işğaldan qurtuldu.

105 il əvvəl...

16 noyabr 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyətinin müvəqqəti parlamenti – Milli Şura bəşayılıq fasilədən sonra yenidən toplanıb. Baş nazir Fətəli xan Xoyskinin təklifi ilə toplanan Milli Şura Cümhuriyyətin yeni parlamentinin təşkilində qərar qəbul edib. Seçki qanununun hazırlanması və parlamentin çağırılmasına dair hazırlıq işləri ilə bağlı Milli Şuranın sədri Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin sədrliyi ilə komissiya yaradılıb.

104 il əvvəl...

15 noyabr 1919-cu ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk ali təhsil ocağı – Bakı Dövlət Universiteti fəaliyyətə başlayıb. 1919-cu il sentyabrın 1-də Cümhuriyyət Parlamentini bu baredə qərar qəbul etmişdi.

Olaylar, faktlar
(13–16 noyabr)

79 il əvvəl...

14 noyabr 1944-cü ildə Stalinin əmri ilə Gürcüstanın Türkiyə ilə sərhəd bölgəsində yaşayan Ahıska türklərinin deportasiyası başlanıb. Qərar Türkiyənin SSRİ-dəki türk xalqları ilə əlaqələrinin kəsilməsi yönündə aparılan siyasətin davamı idi. Ahıskaqlar Özbəkistan, Qazaxıstan və Qırğızıstana köçürüldü. 1989-cu ilin Fərqanə

hadisələrindən sonra onların böyük hissəsi (50 minə yaxın) Azərbaycana pənah gətirdi.

40 il əvvəl...

15 noyabr 1983-cü ildə Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin yarandığı elan edilib. 1974-cü ilin “Barış hərəkatı”ndan (yunanların türk əhaliyə qarşı qırğınılarını dayandırmaq üçün adaya Türkiyə hərbi kontingentinin yeridilməsi) sonra Şimali Kipr de-fakto müstəqil olmuşdu. ŞKTC indiyədək yalnız Türkiyə tərəfindən tanınıb.

35 il əvvəl...

13 noyabr 1988-ci ildə Ermənistanda azərbaycanlılara qarşı kütləvi qətləmlərin daha biri həyata keçirilib. Spitak rayonunda erməni silahlı dəstələri azərbaycanlı əhəlinin evlərinə basqınlar ediblər. 40-dan çox azərbaycanlı qətlə yetirilib, yüzlərlə ailə ev-eşiyindən çölə atılaraq rayonu tərk etməyə məcbur edilib. Buna rəğmən bir ay sonra (7 dekabr) Spitakda zəlzələ baş verəndə Azərbaycan Ermənistana yardım əlini uzatdı.

13 il əvvəl...

16 noyabr 2010-cu ildə Azərbaycan xalq sənəti UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 5-ci sessiyasında (Nayrobi, Keniya) “Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsinin Repräsentativ Siyahısı”na daxil edilib.

Hazırladı: V.Orxan

Vyanada “Füzuli sənətkarlığı” kitabının
almanca nəşrinin təqdimatı

Noyabrın 13-də Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində (AMM) görkəmli yazıçı, alim və pedaqoq Mir Cəlal Paşayevin “Füzuli sənətkarlığı” kitabının alman dilində nəşrinin təqdimatı keçirilib.

“Ergon-Nomos” nəşriyyatında “Bibliotheca Academica” – şərqşünaslıq sahəsində seçilmiş nəşrlər silsiləsindən çap edilən kitabı alman dilinə Qiesen Universitetinin dosenti, şərqşünas-alim Mixael Raynhard Hess tərcümə edib.

Təqdimatda mərkəzin rəhbəri Leyla Qasimova, AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun baş direktoru akademik Teymur Kərimli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Tərlan Quliyev, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Linqvistik təminat idarəsinin rəisi Rizvan Nəbiyev çıxış ediblər.

R.Nəbiyev diqqətə çatdırıb ki, Berlin Azad Universitetində dahi şairimiz İmadəddin Nəsimi mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş M.R.Hess azərbaycanlı və avropalı oxuculara “Şuşanın irsi” kitabının müəllifi kimi də tanışdır. Otuz ildən bəri türkdilli xalqların dil və ədəbiyyatını tədqiq edən alim türk, Azərbaycan, fars və ərəb dillərinə dərindən bələd olması sayəsində Mir Cəlalın Füzuli yaradıcılığına dair əsərini bütün dil xüsusiyyətləri və incelikləri ilə almancaya çevirib.

Mixael Raynhard Hess çıxışında Mir Cəlalın “Füzuli sənətkarlığı” əsərinin almanca nəşrinin əhəmiyyətindən bəhs edib. Qeyd edib ki, bu tərcümə sayəsində füzulışünaslığa maraq göstərənlər Füzuli irsi ilə elmi əsaslarla tanış olmaqla yanaşı, onun əsərlərindən nümunələri də alman dilində oxumaq imkanını əldə edəcəklər.

Görkəmli ədibin qızı, Bakı Dövlət Universiteti Ədəbiyyatşünaslıq tarixi kafedrasının müdiri professor Ədibə Paşayeva çıxışında “Füzuli sənətkarlığı” əsərinin alman dilinə tərcüməsinə və təqdimat mərasiminin təşkilinə görə Mir Cəlalın ailəsi adından minnətdarlıq edib. Bildirib ki, hər bir yaradıcı insanın ömrü vəfatından sonra onun bizə miras qoyub gətirdiyi əsərlərdə davam edir.

Çıxışlardan sonra musiqi proqramı təqdim edilib. Xanəndələr Rəvanə Qurbanova və Səbuhi İbayev “Leyli və Məcnun” operasından Leyli və Məcnunun qarşılaşması səhnəsini, eləcə də Məhəmməd Füzulinin qəzəlləri üstündə muğamlar ifa ediblər. Onları tərda Kamal Nuriyev və kamançada Xəyyam Məmmədov müşayiət ediblər.

Cenevrədə milli rəqslərimiz nümayiş olunub

Hər ilin noyabr ayında olduğu kimi, bu il də Cenevrənin “Palexpo” sərgi mərkəzində “Les Automnales” pəyız yarmarkası təşkil olunub. On gün davam edən yarmarkada silsilə tədbirlər keçirilib.

Yarmarkanın ənənəvi tədbirlərindən biri də müxtəlif xalqların musiqi və rəqs sənətini təqdim etməyə imkan yaranan “Hərəkətlər sənəti salonu” (Salon de l'Art du Mouvement) olub.

Soydaşımız Mariya Xan-Xoyskaya Martiqnolinin rəhbərlik etdiyi və üzvləri Cenevrədə yaşayan azərbaycanlıların övladlarından ibarət olan “İrs” uşaq rəqs qrupu tədbirdə Azərbaycan xalq rəqslərini təqdim edib.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti Fıraqiz Əlizadə və ittiqaqın idarə heyəti tanınmış bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi

Mobil Babayevin

vəfatı ilə əlaqədar mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

“Mədəniyyət” qəzetinin kollektivi iş yoldaşları Həmidə Rüstəmovaya xalası

Səlimnaz xanımın

vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

“Mədəniyyət/Culture” jurnalının redaktoru Qurban Cəbrayıl “Xalq qəzeti”nin şöbə müdiri Əli Nəcəfxanlıya əzizi

Maklay İbrahimovun

vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiya № AB 022279. İndeks: 0187. Qiyməti: 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib,
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5053. Sifariş: 3014

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.
Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. VÖEN: 9900003611. SWIFT: AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETI REDAKSIYASI

H/Hesab: AZ98AIB33080019443300232103. VÖEN: 1300338641